

DZIEŃ BYDGOSKI

BEZPARTYJNE PISMO CODZIENNE

Dzisiejszy numer liczy **8 str.**

Redakcja przyjmuje codziennie od godz. 10-12 w pol. Rekopisów Redakcja nie wraca

Wydawca: Pomorska Spółdzielnia Wydawnicza

Redakcja Administracja: Mostowa 6, Tel. 22-18

Konto czekowe P. K. O. Nr. 205,102

Tel. Redakcji dziennej 22-18 nocny 16-80

Cena numeru w Bydgoszczy i na prowincji **gr 20**

Rok IV.

Bydgoszcz, sobota 29 lipca 1933

Nr. 171

Zdobywca Atlantyku kpt. Skarżyński wylądował we Francji

Warszawa przygotowuje się na przyjęcie bohaterskiego lotnika

(o) Paryż, 28. 7. (tel. wł.). Kapitan Skarżyński, który przybył z sześciogodzinnym opóźnieniem z Buenos Aires do Boulogne Sur Mer, oświadczył przedstawicielom Polskiej Agencji Telegraficznej, iż odlot jego do Warszawy nastąpi bezpośrednio, gdyż nigdzie nie będzie się zatrzymywać. Kapitan Skarżyński odleci natychmiast po zmontowaniu samolotu, co już może nastąpić jutro. Maszyna przybyła razem z lotnikiem do Boulogne Sur Mer, skąd dziś o godzinie rano przewieziona zostanie na aerodrom Anglevaire oddalony o 22 km. od Boulogne gdzie zajmie się składaniem aparatu specjalnie przybyły kierownik warsztatów lotniczych z Warszawy.

Kpt. Skarżyński podkreślił uprzejmość angielskiego towarzystwa okrętowego Blue Star Line, które przewiozło na okręcie należącym do tej linii samolot zupełnie bezinteresownie pomimo, iż okręt nie jest przeznaczony do tego rodzaju transportu.

Kpt. Skarżyński jest wzruszony przyjęciem jakiego doznał od rodaków w dalekiej południowej Ameryce i zachowa we wdzięcznej pamięci dowody uprzejmości władz i ludności miejscowej Brazylii i Argentyny. Wypoczęty w czasie długiej i spokojnej podróży morskiej kpt. Skarżyński oczekuje chwili, aby drogą powietrzną powrócić do kraju.

W Warszawie już się ukonstytuował komitet przyjęcia bohaterskiego lotnika, który opracował plan jego przylotu do Warszawy i związanych z tem uroczystości powitanych.

Na spotkanie kpt. Skarżyńskiego wylecą 3 eskadry lotnicze po 5 aparatów każda, które będą tworzyć dyon honorowy. Kpt. Skarżyński przelecie wzdłuż trybun ustawionych na lotnisku mokotowskim

Polski cukier do Sowietów transportowany będzie przez Gdynię

(o) Warszawa 28. 7. (tel. wł.) Między Bankiem Cukrownictwa a sowieckim przedstawicielem handlowym toczą się pertraktacje o dostawę 200 wagonów cukru dla Rosji. Pertraktacje są już w fazie finałowej. Cukier będzie przewieziony z Gdyni drogą morską do Leningradu.

Niezależnie od tego w dniu wczorajszym do Gdyni zawinął statek duński „Sonia Mart”, który zaczął ładować 1800 ton, zakupionego już przez Sowiety w Polsce. „Sowpoltorg”, który przeprowadził tę transakcję, zamierza zakupić w Gdyni 2000 tonn ryżu.

Pusty grób Porwanie zwłok uczestników napadu na pocztę w Gródku Jagiellońskim

Lwów, 28. 7. (PAT). W nocy z dnia 24 na 25 bm. niewykryci sprawcy rozkopali na cmentarzu w Gródku Jagiellońskim mogiłę, w której pochowano zwłoki Jurka Bereźnickiego i Władysława Staryka, uczestników napadu na pocztę w Gródku Jagiellońskim w lipcu 1932 roku. Przybyli na miejsce przedstawiciele władz znalazli grób rozkopany i pusty. Miejscowy starosta powiatowy przystąpił natychmiast do energicznego dochodzenia

poczem wylądował. Na środku lotniska ustawiona będzie specjalna trybuna, na której P. Premier Jędrzejewicz udekoruje orderem „Polonia Restituta” kpt. Skarżyńskiego.

Po dekoracji uroczystości na lotnisku zostaną zakończone, a kpt. Skarżyński przejedzie wolno wzdłuż ulic Warszawy.

Kontakt „klubu rzymskiego” z „klubem wschodnim”

najlepszym rozwiązaniem wielkiej koncepcji Paneuropy.

Paryż 28. 7. (PAT). W dłuższej korespondencji z Warszawy, Henryk Korab w „Le Matin” analizując sytuację polityczno-gospodarczą Niemiec i zasadnicze tendencje Sowietów, dochodzi na podstawie opinii polskich czynników politycznych do wniosku, iż drogą wskazaną dla utrzymania pokoju jest szarmonizowanie programu paktu czterech który właściwie mówiąc, określa koncepcji nie posiada, z paktem o nieagresji państw wschodnich, umową jasną i precyzyjnie skonstruowaną.

Nawiązanie kontaktu między „klubem rzymskim” a „klubem wschodnim” — zdaniem poważnych kół politycznych Warszawy — byłoby najlepszą metodą dojścia do wielkiej koncepcji paneuropejskiej, którą przygotować mogą jedynie porozumienia regionalne, będące podstawą dalszego rozwoju idei federacji państw. Inicjatywę w tym kierunku — twierdzi Korab — może podjąć zdaniem kół polskich, tylko Francja, która znajduje w Polsce gorącą zwolenniczkę tej koncepcji i zdecydowaną współpracowniczkę.

Dobre stosunki z Polską leżą w interesie Gdańska

Gdańsk powinien to być zrozumieć 13 lat temu

Paryż, 28. 7. (PAT). L'Ére Nouvelle zamieszcza dalsze uwagi deputowanego Gaston Poitevin na temat odprężenia stosunków między Polską a Gdańskiem, co nastąpiło zdaniem autora dzięki zrozumieniu przez hitlerowców gdańskich, iż dobre stosunki z Polską i obiektywna interpretacja międzynarodowego statutu, obowiązującego Gdańsk, leży w interesie miasta, które z 2.112.000 ton obrotu towarowego w roku 1913 osiągnęło w roku 1927 dzięki związkowi gospodarczemu z Polską 7.897.000 ton.

Dalszy rozwój dobrych stosunków polsko-gdańskich, który jak się zdaje zainaugurowała wizyta Rauschninga w Warszawie, zależy jest wyłącznie od dobrej woli Gdańska. Polska od chwili powstania

Wolnego Miasta kierowała się w stosunku do niego starą tradycją łączącą ten port nadbałtycki z Rzeczpospolitą Polską, zawsze dążąc do polubownego załatwienia wszelkich spraw, a jednocześnie zawsze w sposób zdecydowany broniła swoich praw zasadniczych w stosunku do W. Miasta.

Przytaczając opinię Rauschninga, że Gdańsk zrozumiał, iż współpraca z Polską jest nietylko konsekwencją traktatów, ale przede wszystkim koniecznym następstwem naturalnych czynników gospodarczo-geograficznych, p. Poitevin kończy swoją uwagę, zaznaczając, iż Gdańsk powinien być to zrozumieć już 13 lat temu. Lepiej jednak, że się to stało późno, aniżeli wcale.

Kto podpalił Reichstag?

Proces van Lubbe'go odbędzie się w końcu listopada

Berlin, 28. 7. (PAT). „Tel. Union” informuje z Monachium, iż min. Frank na wczorajszej konferencji prasowej udzielił wyjaśnienia w sprawie procesu o podpalenie Reichstagu. Oświadczył on, że proces odbędzie się prawdopodobnie z końcem listopada, lub z początkiem grudnia i że obro-

nę obejmą adwokaci niemieccy, ponieważ senat karnego Trybunału Rzeszy kategorię rycnie sprzeciwił się dopuszczeniu obrońców zagranicznych. Okazało się — mówił dr. Frank — że van Lubbe nie może być uważany za jedynego sprawcę podpalenia, lecz, że musiał on mieć współników.

Pompatyczny koniec bezowocnej konferencji

Londyn, 28. 7. (PAT). Wczoraj nastąpiło formalne odroczenie konferencji gospodarczej. Chociaż odroczenie to było sprawą postanowioną, zamknięcie prac konferencji na życzenie Mac Donalda i członków prezydium odbyło się w sposób bardzo uroczysty.

Mimo straszliwego upału, panującego wczoraj w Londynie, delegaci, rzeczoznawcy i dziennikarze wraz z wielką publicznością musieli wysłuchać, nie licząc tłumia-

czeń 25 przemówień w ciągu 3-godzinnej posiedzenia rannego i na posiedzeniu popołudniowym, które miało trwać półtorej godziny. Przemówienia te były nieciekawe i nie zawierały nic nowego. Zadowolenie przechowało jedynie przemówienie delegata sowietckiego Majskiego, który z nieukrywaną satysfakcją twierdził, że rezultaty konferencji równają się zeru.

Po przemówieniu przewodniczący konferencji Mac Donald po wyrażeniu podzięko-

P. Marszałek Piłsudski przyjął min. Becka w Wilnie

Wilno 29. 7. (PAT). Pan Marszałek Piłsudski bawił wczoraj przez parę godzin w Wilnie. Pan Marszałek przyjął w pałacu reprezentacyjnym Ministra Spraw Zagranicznych p. Józefa Becka, który przybył do Wilna aeroplanem.

Dowódca floty lotewskiej wyjechał do Warszawy

Dowódca eskadry lotewskiej komandor Spade wyjechał wczoraj o godz. 23 do Warszawy.

Min. francuski Aubert w Katowicach

Katowice, 28. 7. (PAT). W drodze z Warszawy do Wiednia bawił w Katowicach minister Aubert, delegat francuski na konferencję rozbrojeniową. Minister Aubert złożył wizytę wojewodzie Grażyńskiemu, z którym odbył dłuższą rozmowę.

Herriot przez Polskę powróci z Rosji do Paryża

Paryż, 28. 7. (PAT). „Le Matin” donosi, iż Herriot w towarzystwie senatora Serlina i deputowanego Bastida — radykałów socjalnych — wyruszy z Marsylii 3 sierpnia przez Stambuł do Związku Sowieckiego. Herriot powróci do Paryża prawdopodobnie przez Polskę.

Ambasador Wysocki złożył swe listy uwierzytelniające

Rzym, 28. 7. (PAT). Dr. Alfred Wysocki, ambasador Rzeczypospolitej przy Kwirynale, został przyjęty w dniu dzisiejszym przez premiera Mussoliniego, któremu złożył odpisy listów uwierzytelniających.

Szwedzi wygrali w korespondencyjnych zawodach strzeleckich z Polską

Sztokholm, 28. 7. (PAT). Zakończone zostały korespondencyjne zawody strzeleckie z bronią małokalibrową Polska — Szwecja. — Zespół szwedzki odbywał strzelanie w Sztokholmie, zespół polski w Poznaniu. Wygrał Szwedzi, posiadający sławę doskonałych strzelców w stosunku 2824 p. do 2722 p.

Mussolini jutro kończy 50 lat

Rzym, 28. 7. (PAT). Dnia 29 bm. przypada rocznica urodzin Mussoliniego, który kończy w tym dniu 50 lat. Premier zapowiedział, aby nie robiono z tej okazji manifestacji i nie przysyłano powinszowań i darów. Zamierzano spędzić ten dzień zupełnie jak każdy inny.

wania pod adresem sekretarjatu Ligi Narodów za współpracę zamknął konferencję.

Gdy delegaci opuszczali salę obrad widoczne było zadowolenie, iż kłopotliwy okres konferencji londyńskiej zakończył się. Fakt odroczenia konferencji wszyscy przyjęli z uczuciem ulgi, że nie będą zmuszeni do kontynuowania dyskusji, co do porozumienia, których los w obecnej sytuacji gospodarczej był przesądzony.

Jaknajwyższe świadczenia, jaknajtańsza administracja

Wuwiad u p. wiceministra Opieki Społecznej dr. K. Ducha

Na wiadomość o zbliżającym się terminie wejścia w życie pragmatyki dla pracowników instytucji ubezpieczeń społecznych, prasę opozycyjną poczęły obiegać fantastyczne pogłoski na temat rzekomego wyglądu tej pragmatyki. Wobec tego zwróciliśmy się z prośbą o wyjaśnienie w tej mierze do najbardziej kompetentnego źródła t. j. do p. wiceministra Dr. Ducha który łaskawie udzielił nam poniższego wywiadu. (Red.)

— W jakim stadium, Panie Ministrze, znajdują się prace nad pragmatyką służbową dla pracowników instytucji ubezpieczeń społecznych?

— „Ustawa z dnia 17 marca 1932 r. upoważniła władze instytucji ubezpieczeń do wydania norm o prawach i obowiązkach pracowników. Pragmatyka będzie właśnie wykonaniem tego upoważnienia. Prace nad pragmatyką przeciągnęły się wskutek długiego i szczegółowego uzgadniania poszczególnych postanowień projektu z postulatami zawodowych organizacji pracowników. Uzgadnianie to zostało wreszcie zakończone, przyczem znaczna część postulatów organizacji pracowniczych będzie uwzględniona i od września r. b. pragmatyka wejdzie w życie.

Pragmatyka posiada duże znaczenie zarówno dla instytucji ubezpieczeniowych, jak i dla samych pracowników. Normuje ona w sposób jednolity stosunki służbowe tych pracowników, które są dotąd normowane w sposób różnorodny i likwiduje na tem tle wyrosłe wybujałości.

— W jaki sposób i w jakich granicach pragmatyka rozwija zasadę ustawy z dnia 17 marca 1932, że stosunek służbowy pracowników ubezpieczeniowych ma charakter prywatno-prawny?

— „Jest w tem wyraźne nieporozumienie — odpowiada p. minister. — Zarówno Kas Chorych jak i zakłady ubezpieczeń są instytucjami prawa publicznego. Jest rzeczą logiczną, iż pracownicy tych instytucji winni być wyposażeni w uprawnienia urzędników państwowych oraz powinni podlegać przepisom służbowym publiczno-prawnym na wzór urzędników państwowych. Ustawa z dnia 17 marca 1932 r. zdecydowała jednak inaczej i dlatego stosunek ten otrzymuje charakter prywatno-prawny.

Stosunek służbowy prywatno-prawny opiera się, w zakresie pracy umysłowej, na rozporządzeniu Prezydenta Rzplitej z dnia 16 marca 1928 r. o umowie o pracę pracowników umysłowych, w którym najważniejszym prawem pracownika, w zakresie trwałości stosunku pracy, jest tylko 3-miesięczny okres wypowiedzenia lub niezdolności do pracy. Natomiast przepisy pracowników działających na zasadach prawa publicznego znają takie instytucje, jak: odprawy, emeryturę, stabilizację, komisje dyscyplinarne itp. nie spotykane w stosunku prywatno-prawnym. Należy zatem zdecydować się na jedno, albo drugie. Nie można przecież wybierać tylko tego, co jest z każdego z tych stosunków najdogodniejsze dla pracownika.

Ks. Biskup dr. Okoniewski w Marienbadzie

J. E. Ks. Bisk. Dr. Okoniewski udał się, za radą lekarzy, na kilkutygodniową kurację do Marienbadu, w Czechosłowacji.

Zastępuje go J. E. ks. Biskup Sufragan Dominiak, który odbywa obecnie wizytację koniczną dekanatu czerskiego.

Sekcja skautów słowiańskich pod przewodnictwem Polski

W czasie światowego zlotu skautowego pod Budapesztem odbędzie się międzynarodowa konferencja skautowa, w której wezmą udział przedstawiciele organizacji harcerskich wszystkich państw, należących do Międzynarodowego Biura Skautowego w Londynie. Na konferencji omówiona będzie m. in. kwestja utworzenia w Międzynarodowym Biurze Skautowym specjalnej sekcji skautów słowiańskich, której przewodnictwem przypadnie prawdopodobnie w udziale Polsce.

Projekt pragmatyki, zachowując dla pracowników instytucji ubezpieczeń społecznych wszystkie korzyści wynikające z charakteru stosunku prywatno-prawnego, dodaje ponadto szereg korzyści specjalnych, których normalny stosunek służbowy prywatno - prawny nie przewidywał, mianowicie: możliwość stabilizacji, rozszerzenie okresów urlopowych i okresów niezdolności do pracy, nie powodującej rozwiązania stosunku pracy, poważne odprawy i komisje dyscyplinarne.

— Co stanowi, w nakreślonych przez Pana Ministra granicach, podstawę nowych przepisów służbowych?

— „Nowe przepisy” — mówi dalej p. minister — są oparte, w znacznym przybliżeniu, na normach ustalonych dla urzędników państwowych. Jest to konieczne, gdyż wszelka służba publiczna winna być traktowana jednakowo, bez względu na to, czy ma ona charakter państwowy, samorządowy, czy też społeczny. Wszystkie one stanowią służbę publiczną — i ludzie, którzy się jej poświęcają muszą to zrozumieć, uznać i zastosować się do tego w życiu.

İstotą i treścią służby w instytucjach ubezpieczeń społecznych musi być przede wszystkim należyte obsłużenie ubezpieczonego: — najwyższe świadczenia, jaknajtańsza administracja. Ubezpieczeniowy musi stanowić punkt ciężkości instytucji ubezpieczeń społecznych. W rze-

czywistości spotyka się u nas aż nazbyt często zupełnie odwrotne zjawisko. Za treść i istotę instytucji uważa się pracownika, obsługującego ubezpieczonych. Jest to stan niernormalny i niedopuszczalny, — likwidują go więc nowe przepisy służbowe. Mam nadzieję, że pracownicy powołani do pełnienia doniosłej funkcji społecznej przez służbę w społecznych instytucjach ubezpieczeniowych — a zwłaszcza w Kasach Chorych — sami zadadzą sobie sprawę z niernormalności takiego stanu rzeczy. Instytucja nie może mieć na względzie przeważnie interesu jej pracowników, albo też być w zupełności od swych pracowników uzależnioną.

— Czy nie zechciałby Pan Minister wyjaśnić nam treści § 9 przepisów? Paragraf ten bowiem jest może najwięcej atakowany.

— „Proszę pana, — mówi p. minister, — atakuje się § 9 zupełnie bezpodstawnie. Nie narusza on przepisów rozporządzenia Prezydenta Rzplitej o umowie o pracę pracowników umysłowych. Art. 25 tego rozporządzenia ustala, że pracodawca może zwolnić pracownika za 3-miesięcznym wypowiedzeniem. Wynika to z istoty stosunku prywatno-prawnego, która mieści się również w stosunku służbowym pracowników ubezpieczeniowych. Jeżeli więc pracownik nie zgadza się na zmianę warunków pracy, można mu — zgodnie z przepisami prawa, — wypowiedzieć pracę na 3 miesiące. Ponadto

Po uchwaleniu ustawy sterylizacyjnej

Bezwzględna opozycja w kołach katolickich

Komentując ustawę o sterylizacji „Vossische Ztg“ przypomina, że zagadnienie to było przedmiotem ożywionych dyskusyj i sporów. W kołach lekarzy narodowo - socjalistycznych uważają wy-suwanie żądania przymusowej sterylizacji za bezpośrednią konsekwencję hitlerowskiej ideologii rasowej. Ustawie o sterylizacji z całą stanowczością przeciwstawiały się sfery kościelne. Ze strony kościoła katolickiego opozycja ta przybrała charakter wręcz bezwzględny. Dziennik po-

wołując się na encyklikę Piusa jedenastego o małżeństwie chrześcijańskim, stwierdza, że w tym sporze światopoglądowi niema miejsca dla kompromisu.

Ustawa o sterylizacji uchwalona została przez gabinet Rzeszy na posiedzeniu dnia 14-go bm. wraz z 30-ma innymi przedłożeniami, których większość została bezpośrednio ogłoszona. Publikowanie ustawy sterylizacyjnej nasąpiło dopiero w dniu 25 b. m.

Zeschle galezie

Upłynął już szereg dni od chwili, gdy Sąd Apelacyjny w Warszawie wydał wyrok skazujący 10-ciu przywódców „centrolewa”, ludzi, którzy przed majem 1926 roku odgrywali wielką rolę, byli dygnitarzami z wzajemnej asekuracji interesu międzypartyjnego.

Jakie wrażenie w społeczeństwie wywarł ten — trzeci już z rzędu — wyrok? Powiedzmy odrazu: z a d n e.

Z największą obojętnością przyjął ogół fakt że 10-ciu asów przedmajowego partyjnictwa zostało poraz trzeci skazanych przez sąd. Nikt się ani nie obruszył ani litował, nikt nie przywiązywał do faktu tego najmniejszego znaczenia. I to właśnie jest dla skazanych może n a t d o t k l i w s z a k l e s k a.

Dlaczego się tak stało? Skąd to kompletne już zobojetnienie na los ludzi, którzy ongiś reprezentowali w społeczeństwie pewne wartości, a teraz uchodzą za czynnik, budzący conajwiększą obojętność?

Proces „centrolewa” był tylko e p i l o g i e m. Nie był — jak to się dzieje niekiedy w procesach politycznych — starciem nowych, kielkujących myśli, dążeń czy pragnień ze starą oporną formą życia. Z sątu sądowej nie płynęły żadne nowe myśli idące w przyszłość. Od lawy oskarżonych wiała stęchłizna. W procesie brzeskim co się kończyło, nie zaczynało się nic. Proces ten nie przypominał łamania nowych pędów, — przypominał natomiast odcinanie martwych, zeschłych galezi. Na lawie oskarżonych napewno nie siedziała „rewolucja”, która wtedy nawet, gdy jest pokonana, zostaje żywą. To była tylko blada, anemiczna „kontrrewolucja”. Nie był to proces nie tylko przeszłości ani nawet teraźniejszości. Był to proces minionej, nie sławnie przebrzmiałej p r z e s z l o s c i.

To też proces „centrolewa” nie był etapem walki politycznej. Walka ta została rozstrzygnięta już przedtem, już dawno. Opozycja p r z e g r a ł a j a na wszystkich frontach: — zarówno na polu siły, jak na polu ideologii. Sejmowładztwo dowiodło, że nie umie rządzić i że nie umie obalić rządów, że nie posiada jednostki i że nie wyraża mas, że samo nie wie dokąd iść i że nie rozumie, dokąd prowadzi n a s z a

droga. Oto istota tej kłeski obojętnej przemilczenia, jaka obecnie spotyka bohaterów partyjnych.

A przecież niedawne to czasy, kiedy słowem: „B r z e ś c e” galwanizować chcieli ci sami ludzie mas, uważając „swój” proces za odskocznik do wymarzonej akcji powrotu do utraconego raju władzy... Przypomnijmy sobie: — jakże gwałtownie, jak krzykliwe starano się wtedy w Polsce „kapitalizować” całą aferę w kierunku politycznym! Ileż to nadziei przywiązywano do tego procesu! Jakież w nim wietzono „skarb” agitacyjno - propagandowy! I jak rozkoszowano się każdą wzmianką, każdym epizodem, każdym świadkiem, każdym zeznaniem! Jak przeobrazić starano się salę sądową w trybunę wiecową!

Wszystko to zawiodło. Wysilek 10-ciu pod sądnych i niemal podwójnej ilości ich obrońców wysilek setek i tysięcy patetycznych „nuncjacji” prasowych, nawet „pomoc” ze strony p r a w i c y, — wszystko nie zdało się na nic. Sztuczne fale rzekomego „wzburzenia” aż nazbyt rychło opadły, propaganda bardzo prędko wyllała do cna.

Społeczeństwo bowiem uświadomiło sobie bardzo szybko, że to stare n a w y k i w a r c h o l e n i a, stare p r z y w a r t y a n a r c h j i p o d a ł y s o b i e r e c e w t y m z e s p o l e, który zasiadał trzy razy na lawie oskarżonych. A raz uświadomimy sobie, społeczeństwo przyjęło jako rzecz naturalną i zrozumiałą, aby warcholów — k a r a ć.

I dlatego też dziś opinia publiczna przestała się zupełnie interesować zarówno pobudkami, które doprowadziły do procesu, jak i jego przebiegiem i wynikiem, — jak wreszcie losami tych, którzy z „Brześcia” chcieli uczynić dogodny instrument walki w swej „rozgrzywce” o władzę polityczną.

Zeschle, zbutwiałe galezie partyjne, które jedynie niepotrzebnie wycieńczyły zdrowy pień państwowego organizmu, należy odciąć, żeby nie zaważały w przyszłości. Odcięte — z a m e i tak rozypią się w próchno.

w zakresie postanowień tego paragrafu oparte przyszezeń pracowniczych zostały w poważnej mierze uwzględnione, gdyż w określonych przypadkach stali pracownicy nie będą — w razie braku ich zgody na zmiany przepisów — pozbawieni w zupełności prawa do odprawy.

Na uwagę zasługuje § 30, który przewiduje znaczne odprawy dla zwalnianych. Należy przytem podkreślić, że odprawa jest do pewnego stopnia skapitalizowaną emeryturą, a przeciw pracownikowi umysłowemu zapewnia emeryturę ubezpieczenie w Zakładzie Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych. W ten sposób pracownik instytucji ubezpieczeniowej, uprawniony do odprawy, jest niejako dwukrotnie ubezpieczony, gdyż pobranie odprawy przy zwolnieniu nie narusza w niczem ciągłości ubezpieczenia powszechnego.

— A jak się w pragmatyce przedstawia sprawa uposażeń pracowników instytucji ubezpieczeniowych w porównaniu np. z uposażeniem urzędników państwowych?

— „Są one wyższe niż urzędników państwowych — odpowiada p. minister. — Wysokość zasadniczego uposażenia miesięcznego według nowych przepisów ustalono: dla I. grupy — 970 zł., dla II. — 790 zł. i dalej 630 zł., 530 zł., 450 zł., 400 zł., 350 zł., 300 zł., 250 zł., 200 zł., 165 zł., i dla najniższej grupy pracownika umysłowego — XII. — 140 zł. Ponadto dochodzi uposażenie zmienne, a więc dodatki: urlopowy, rodzinny, lokalny i funkcyjny. Dodatek rodzinny np. wynosi na żonę od 20—60 zł., na dziecko od 10—30 zł. w zależności od grupy. Djeły wynoszą od 12—40 zł. Dalej urzędnicy państwowi opłacają 8% na emeryturę, gdy tymczasem wszystkie składki z tytułu ubezpieczeń społecznych za swych pracowników pokrywa zakład w całości, a więc składki do Z. U. P. U. i do Kasy Chorych. Oto są najjaskrawsze różnice na korzyść pracowników instytucji ubezpieczeń społecznych.”

— A czy jest przewidziane powszechne obniżenie uposażeń pracowników ubezpieczeniowych?

— „Niestety, pewne umiarkowane obniżki będą musiały być wprowadzone, gdyż tego wymaga stan finansowy instytucji ubezpieczeniowych. Wpływy z tytułu składek ubezpieczeniowych zmniejszyły się, wprowadzenie więc oszczędności okazało się konieczne. Trzeba pamiętać, że urzędnikom państwowym obniżano płace już dwukrotnie oraz podniesiono składkę emerytalną, zniesiono dodatki itp. Konieczność pewnego zmniejszenia wynagrodzeń pracowników jest sama przez się widoczna, zwłaszcza gdy się zważy, że personel Kas Chorych nie zmniejszył się, gdyż w myśl art. 4 ustawy z dnia 17 marca 1932 r. nie można do chwili wydania nowych przepisów służbowych zwolnić nikogo poza rzadkimi wypadkami zwolnienia z winy pracownika.

W każdym razie jednak przytoczone przezemnie nowe uposażenia pracowników instytucji ubezpieczeń społecznych będą jeszcze, nawet po pewnym ich zmniejszeniu, wyższe od urzędniczych” — kończy swoje wywody p. minister Duch.

Ambasador francuski na Pomorzu

W tych dniach bawił na Pomorzu ambasador Francji p. Laroche i w towarzystwie pewnego wyższego urzędnika z Warszawy oraz za strony starosty tczewskiego p. Piwnickiego — zwiedził katedrę w Pelplinie, majątek ziemski p. Skarzyńskiego w Radostowie oraz elektrownię w Gródku.

Polscy akademicy do Jugosławii

W dniu 2 sierpnia rb. wyjeżdża z Warszawy wycieczka studentów polskich do Jugosławii, organizowana przez Akademicki Związek zbliżenia Międzynarodowego „Liga”. W wycieczce bierze udział 60 słuchaczy wyższych uczelni. Wycieczka, która potrawi miesiąc, zwiedzi również Austrię, Rumunię i Węgry.

Z Pomorza do Gödöllő

Wyprawa polska zgrupowana będzie w dwu podobozach

W dniu 25 bm. opuściła Toruń reprezentacyjna drużyna harcerska Chorągwi Pomorskiej, udająca się na Międzynarodowy Zlot Skautowy na Węgrzech w składzie 4 harcmistrzów, 6 podharcmistrzów oraz 36 harcerzy starszych. Żadna drużyna polska nie będzie reprezentowana na Węgrzech w takim składzie instruktorskim. Komendantem drużyny pomorskiej jest drh. harcmistrz Władysław Waclaw Sieradzki, Komendant Chorągwi Pomorskiej Harcerzy.

Po pożegnaniach z rodzinami i bracią harcerską — wyprawa wyjechała pociągiem poznańskim do Nowego Sącza, gdzie zbiera się cała wyprawa polska do Węgier by po rozbięciu próbnego obozu w niedzielę wyruszyć wraz z całą wyprawą harcerstwa polskiego specjalnymi pociągami do Węgier. Drużyna harcerstwa pomorskiego wyjechała w pełni zrozumienia swego posłannictwa propagandowego polskości Pomorza wśród Węgrów jak i wśród 35-ciu tysięcznej braci skautowej z całego świata jako wybrana garstka reprezentująca 6.000-ną męską organizację harcerstwa Pomorza oraz jako część społeczeństwa Pomorskiego.

Za drużyną pomorską płyną życzenia całego społeczeństwa pomorskiego pomyślnej i owocnej pracy na tegorocznym Jamboree.

Z terenu zlotu donoszą, że wyprawa polskich harcerzy składająca się z 1.500 osób, umieszczona będzie w Gödöllő w siódmy podoboże umieszczeni będą harcerze z całej Polski zgrupowani w t. zw. chorągwi „zlepkowej” z wyjątkiem Warszawy, oraz Komenda wyprawy. Harcerstwo polskie otrzymało przepiękną polaną wśród szerokiej alei, wiodącej do środka obozu zlotowego wprost od wejścia głównego i namiotu Baden-Powella.

Do obozu wchodzić się będzie przez stylową bramę zakopiańską. W centrum obozu z jednej strony alei wznosić się będzie główny maszt ze sztandarem polskim i na małym wzniesieniu kaplica w stylu sierańskim, w której umieszczony będzie ołtarz polowy konfederatów barskich, przy którym ks. Marek odprawiał nabożeństwa.

Unieżliwiony hold ś. p. ks. biskupowi Bandurskiemu

Obywatelski komitet uczczenia rocznicy wyjazdu Pierwszej Kadrowej jako donosi agenta „Iskra” postanowił uczcić to święto oddaniem holdu ś. p. ks. biskupowi Bandurskiemu.

W tym celu komitet zwrócił się do miejscowego proboszcza ks. Chodyko z prośbą o zezwolenie na ustawienie przed kościołem popiersia ś. p. ks. biskupa Bandurskiego. Ks. Chodyko wyraził swą zgodę na ten projekt. Uroczyste poświęcenie popiersia miało się odbyć dn. 5 sierpnia w przeddzień rocznicy wyjazdu legionistów na wojnę.

Dnia 25 b. m. ks. Chodyko zakomunikował komitetowi obywatelskiemu, że z przyczyn od niego niezależnych musi cofnąć poprzednie swoje zezwolenie. Jak utrzymują ta niespodziewana zmiana decyzji w sprawie ustawienia popiersia ś. p. ks. biskupa Bandurskiego na terytorium okalającym kościół spowodowana została rozporządzeniem ks. arcybiskupa Jalbrzykowskiego.

15 tys. legionistów na Zjazd warszawski

Z racji wyznaczonego na dzień 6 i 7 sierpnia dorocznego Zjazdu Legionistów, oczekiwane jest przybycie do Warszawy już w sobotę dnia 5 sierpnia, około 15.000 legionistów.

W Komisariacie Rządu odbyła się konferencja z właścicielami hoteli, restauracji i kawiarni, na której omawiane były sprawy zakwaterowania i aprowizacji uczestników Zjazdu.

Hotele zadeklarowały znaczną ilość łóżkowych i bezpłatnych noclegów, restauracje zaś zobowiązały się do 25 proc. zniżki ceników dla osób, zaopatrzonej w legitymacje zjazdowe.

polowe. Po przeciwnej stronie alei staną namioty przewodniczącego Związku p. Wojewody Grażyńskiego, naczelnika Głównej Kwatery Harcerzy i równocześnie Komendanta Wyprawy harcmistrza Olbromskiego, oraz wszystkich szefów wydziałów. Tam też będzie model wieży piastowskiej z Cieszyna, świetlica reprezentacyjna Pol-

ski oraz kilka świetlic regionalnych. Komendantem tego podobozu jest generał Germandy Geza.

Z Polakami będą sąsiedowali bezpośrednio Anglicy, Cześć, Jugosłowianie, Szwedzi, Finowie, Szwajcarzy, Austriacy, Norwegowie i Łotysze. Inne narodowości umieszczone będą w innych podobozach...

Afery i aferki w PPS

Co dzieje się na Śląsku?

Gniazdko partyjne naszych opozycjonistów są pełne wszelakiego rodzaju afer i aferek. O tem, co dzieje się w P. P. S. na Śląsku pisze w osobnej broszurze zredukowany redaktor oficjalnego organu P. P. S. na Śląsku „Gazety Robotniczej” oraz sekretarz okręgowego PPS., Jan Kawalec. Oto niektóre soczyste wyjątki z tej broszury — oskarżenia.

„Partja — pisze dawny towarzysz — stawia się po równi pochyłej, nie tępi zła ani łajdactwa we własnych szeregach, ale zła broni, zło tuszuje i pokrywa. Ja byłem innego zdania, sądziłem, że zanim zacznemy w cudzym oku dostrzegać źdźbło, najpierw trzeba wyjąć z własnego belkę”. Zato zawieszono mnie w prawach członkowskich.“

O gospodarce w centralnym Związku Górników autor broszury podaje m. in. następujące fakty:

Gospodarka C. Z. G. jest najbardziej fatalna. Jestem w posiadaniu bilansów C. Z. G. za rok 1929 i 1930 oraz za rok 1931. W bilansach tych zaznaczone są dochody ze składek i czynszów z domów jak niemniej uwidocznione wydatki.

Dochodu z czynszów za dwa miesiące

nie uwidoczono w bilansie. Obliczając podług innych miesięcy brakuje w bilansie około 7.000 zł.

W roku tym odbył się w Krakowie Międzynarodowy Kongres Górników. Niech to warzysze przyjmą do wiadomości, że koszt kongresu tego wyniósł aż 9.246 zł. Sam bankiet kosztował kilka tysięcy złotych.

Nie koniec na tem: wpływowi towarzysze partyjni trudnili się „wyrabianiem pożyczek”, brali łapówki, zarabiali na remontach domów górniczych itd. Szabłem, jak stwierdza autor, łajdactwa i świnstwa kwitną bezkarnie w socjalistycznej partii.

Pos. Roguszcak wystąpił z N. P. R.

Jeden z założycieli Narodowej Partii Robotniczej i kierownik tej partii na Śląsku poseł Roguszcak opuścił swoje stronnictwo. Powodem były nieporozumienia w łonie N. P. R. W ostatnim czasie pos. Roguszcak był zwolennikiem najściślejszego współdziałania z Koriantym i Chrześcijańską Demokracją. W sejmie śląskim utworzył wspólny Klub obu tych stronnictw.

Miloscne listy Napoleona sprzedano za 130 tys. zł. na licytacji

W Londynie zlicytowana została biblioteka Rosenberga, w której między innymi znajdowało się 8 listów miłosnych Napoleona I do jego późniejszej małżonki Józefiny. Listy te osiągnęły cenę 4.400 funtów (według teraźniejszego kursu około 130 tysięcy złotych). Listy pisane były w czasie od marca do czerwca 1796 roku i w maju 1800 roku. Ostatni posiadacz nabył je przed przeszło 100 laty od jakiegoś Polaka, który otrzymał je od lokaja Józefiny.

Lokaj ten zabrał je po śmierci Józefiny.

Oprócz listów do Józefiny znajduje się w zbiorze list pożegnalny Napoleona, pisany z Elby do cesarzowej Marii Ludwiki, który jednak nie dotarł do celu, ponieważ goniec niosący ten list nie mógł cesarzowej znaleźć. Za list ten zapłacono na licytacji sumę 1000 funtów (30.000 złotych). Część biblioteki, zawierająca pamiątki po Napoleonie, przyniosła ogółem 13.000 funtów (około 400.000 złotych).

Chciałby więcej...

Majątek byłego cesarza Wilhelma

W związku z wiadomościami, jakie zaczęły pojawiać się w prasie o tem, że majątek byłego cesarza Wilhelma wynosi 700 milionów mk i że tem samem jest on najbogatszym Niemcem, naczelna administracja byłego pruskiego domu panującego ogłosiła komunikat, prostujący powyższe doniesienia. Według tych wyjaśnień, wartość majątku b. pruskiego domu królewskiego nie wynosi nawet jednej dziesiątej wspomnianej sumy.

Zaznacza się przytem, że przy zawieraniu w latach 1925 i 1926 umów pomiędzy państwem i koroną, dom królewski wyrzec się musiał 5/6 swego prywatnego majątku na rzecz państwa. Z pozostałego majątku utrzymywanego jest 17 domów książęcych, liczących 49 osób oraz otrzymują zaopatrzenia liczni urzędnicy b. domu panującego wraz z przejątą służbą.

Echa pobytu Radka na Pomorzu na łamach prasy angielskiej

„Manchester Guardian” stwierdza, że ostatnie wypadki w Polsce wskazujące na szybko wznastające porozumienie pomiędzy Polską a Związkiem Sowieckim są bardzo uważnie obserwowane przez dyplomację angielską.

Dziennik przedewszystkiem wymienia wizytę Radka, którego nazywa sowieckim Pertainem, podkreślając, iż spędził on dwa tygodnie w Polsce bardzo życzliwie przyjmowany. Szczególnie na uwagę zasługuje fakt, iż Radek spędził 5 dni na Pomorzu, poświęcając się do kładnemu przestudjowaniu zagadnień, związanych z tą prowincją Polski. Jego artykułów o Pomorzu odczekują z wielkim zainteresowaniem, zwłaszcza w Niemczech. Były zastępca komisarza ludowego handlu zagranicznego Ha-

necki przybył również do Polski, przywożąc dokumenty, dotyczące pobytu Marszałka Piłsudskiego w carskich więzieniach. Dokumenty te zawierają wiele raportów policyjnych i będą umieszczone w polskim muzeum historycznym. Rząd sowiecki w ten sposób odwdzięcza się Polsce za dar uczyniony Moskwie w postaci dokumentów i listów, jakie Lenin w swoim czasie pozostawił w Zakopanem.

Przechodząc do stosunków ekonomicznych polsko-rosyjskich dziennik stwierdza, iż ożywają się one coraz bardziej. Rosja kupuje na Górnym Śląsku stal, jest mowa również o zamowieniu w Polsce lokomotyw.

Powstaje pytanie, które z wszystkich jednako interesuje, czy definicja napastnika za-

Z procesu wadowickiego „Dostaniesz kulę w łeb”

W dalszym ciągu procesu o zajęcia w powiecie żywieckim zeznawali dalsi świadkowie. Świadek Józef Zawada złożył przed sędzią śledczym zeznania obciążające oskarżonych. Prosił tegoż sędziego, aby zeznań jego nie ujawnił, a to dla tego, że się obawia zemsty. Zapytywany na dzisiejszej rozprawie w tej sprawie przez przewodniczącego, świadek Zawada stwierdził, iż istotnie chwiał się zemsty, albowiem otrzymał z placówki C. W. P. i Związku Hallerczyków wiadomość, że każdy kto będzie zeznawał obciążająco „dostanie kulę w łeb”. Zeznania Zawady wydarły na sali duże wrażenie.

Pod znakiem swastyki

Pod władzą teroru.

Rewizje dokonane na całym terytorjum Rzeszy wśród podróżujących kolejami, statkami, samochodami, lub innymi środkami komunikacji opinia francuska przyjęła z oburzeniem. Prasa podaje informacje o przebiegu tej rewizji pt. „Niemcy pod władzą oprawy” — „ohydne metody” itd. Rezultaty tej drakońskiej operacji, mającej na celu wykrycie i wyłapanie opozycji w szeregach nazi, jak twierdzą jednogłośnie korespondenci pism paryskich były poprostu nikome.

Kardynał pod nadzorem.

„Ekstrablatt” donosi z Rzymu Od dłuższego już czasu krąży wieści, że kardynał monachijski Faulhaber znajduje się pod ścisłym nadzorem i nie może opuszczać swego pałacu monachijskiego. Przed pałacem jego pełni podobno straż oddział szturmowy. Z dobrze poinformowanych źródeł oświadcza, że rząd będzie się starał uczynić kardynała zupełnie nieszkodliwym.

Rozwiązanie Czarnej Brygady.

Tajna policja rozwiązała organizację tak zwaną „czarną brygadę pruską” będącą ra dykalnym odłamem związku „Wehrwolf”.

Organizacja ta posiadała charakter wybitnie nacjonalistyczny — bolszewicki. Kierownikiem jej był dawny współpracownik Otto Strassera.

Kobiety w zastaw.

Rząd turyngijski nakazał aresztowanie żony i córki burmistrza miejscowości Langewiesen Worcha, przebywającego obecnie w Pradze, czeskiej. Aresztowanie rodziny Worcha jest odwetem za rozpowszechnianie przez niego zagranicą wiadomości o rzekomem złem traktowaniu go w Niemczech.

Nowy kodeks karny.

Według doniesień prasy monachijskiej, minister sprawiedliwości Frank oświadczył, — iż nowy niemiecki kodeks karny będzie ogłoszony jeszcze w ciągu roku. Minister zapowiedział ogłoszenie amnestji i zakomunikował, że obrońcy oskarżonych o podpalenie Reichstagu obejmą adwokaci niemieccy.

Wodami rzek Polski do morza płynię 1200 wioślarzy

Organizacja wielkiego splotu wodnego przez Toruń do morza, urządzonego z okazji 700-lecia grodu Kopernika pod egidą Ligi Morskiej i Kolonjalnej oraz Państwowego Urzędu PW. i WF. — dobiega końca.

Jakkolwiek każdy dzień przynosi nowe zgłoszenia, a impreza ta przybiera coraz to większe rozmiary, to jednak już dziś możemy podać szczegółowy program splotu.

W dniu 30 bm. t. j. w niedzielę o godz. 10-tej wyruszy z Warszawy zorganizowana flotylla łodzi i kajaków, która pod komendą p. mjr. Kozubowskiego spłynie do Modlina, gdzie dotęczy się do niej gros uczestników splotu, posiadającego — jak wiadomo — charakter gwiazdzisty.

O godz. 14-tej wodniarze wyruszą ku Toruniowi. Przed Toruniem, w Złotorji nastąpi zorganizowanie wszystkich zawodników biorących udział w splotwie w kolumnę, liczącą zgórą 1.200 łodzi, z całej Polski. Kolumna ta dopływie do Torunia w szyku defilowym. Defilada łodzi filmowana będzie przez operatorów Sportu Filmu Związku Strzeleckiego.

W dniu 5 sierpnia b. r. uczestnicy splotu zwiedzą Toruń, wezmą udział w Akademji w czasie której wręczony zostanie adres holdowniczy z okazji 700-lecia m. Torunia, poczem wodniarze zjedzą wspólny obiad.

Dnia następnego rano — splot wyruszy w dalszą turę, do Brdyńca koło Bydgoszczy, gdzie w dniu tym odbywać się będą wszechpolskie regaty wioślarskie.

Po regatach łodzie spłyną do Fordonu, na noceleg i skromny posiłek przygotowany przez tamtejsze społeczeństwo, działające przez specjalny Komitet, na czele którego stoi p. inż. Szymański.

Następnego dnia rano uczestnicy splotu wyruszą w daleką podróż do Gdańska. W Tczewie — wodniarze spodziewani są dnia 10 sierpnia rano. I tu zorganizowana zostanie defilada, która

spłynie do zatoki stożni gdańskiej, gdzie łodzie zawodników załadowane zostaną do pociągów.

Spółcześnie polskie miasta Gdańska przyjmie wodnych gości kolacją, poczem wyruszą oni parostatkami do portu w Gdyni. Sobotę, dnia 12 sierpnia spędzą wodniarze w Gdyni i na Helu.

W niedzielę, dnia 13 sierpnia odbędzie się w Gdyni uroczysta akademja, połączone z rozdaniem nagród, oraz wspólny obiad, poczem nastąpi oficjalne rozwiązanie splotu.

Dzięki przychylności Pana Ministra Komunikacji, udzielono uczestnikom splotu zniżek kolejowych z ważnością do dnia 20 sierpnia — wszyscy będą mogli przez kilka dni wypocząć nad morzem.

Oprócz nagród i żetonów pamiątkowych, niektórzy uczestnicy splotu otrzymają indywidualne nagrody wartościowe, jak np. za najdłuższą odbytą trasę, która niewątpliwie dostanie się je-

dnemu z naszych kresowców, pozatem za najlepszy wygląd załogi na odcinku Tczew — Gdańsk i t. p. M. in. dyr. Państw. Urzędu WF. i PW. p. jtk. dypl. Kiliński ofiarował cenną nagrodę w postaci namiotu dwuosobowego, p. prezydent m. Pińska Piotr Oliwiński — kajak dwuosobowy, p. dowódca Korpusu Ochrony Pogranicza piękna rzęźbę wyobrażającą symbolicznego „Kopistę”, p. km. Straży Granicznej plk. Jur. Gorzechowski — obraz olejny, p. d-ca Korpusu nr. 6 gen. Popowicz — dwa namioty indywidualne, pp. d-cy Korpusów 4 i 5 nagrody pieniężne i w in.

Uczestnicy splotu — wzdłuż całej trasy będą przyjmowani przez społeczeństwa bardzo gościnnie. We wielu miejscowościach wylonili się z iniejatywy L. M. i K. specjalne Komitety.

Spółcześnie pomorskie, które będzie świadkiem splotu: wszystkich zawodników — witać ich będzie niewątpliwie całym sercem i duszą.

Falszerze octu w kilku miastach powędrowali do więzienia

W toku energicznej akcji, podjętej w celu ostatecznego zlikwidowania potajemnych rozlewni octu, z polecenia władz przeprowadzono rewizję w kilku miastach, która dała sensacyjne wyniki. W Łodzi mianowicie u nieakiego Bauma wykryto kilka tysięcy butelek fałszowanej esencji octowej oraz kilkadziesiąt tysięcy podrabionych etykiet znanej wytwórni chemicznej w Grodzisku. Również i w Gostyninie rewizja dokonana w jednym z lokali handlowo-przemysłowych wykryła 3.000 butelek esencji octowej, w Białkach zaś około 200

butli i większą ilość podrabionych etykiet.

Zarówno esencja octowa jak i etykiety uległy skonfiskowaniu, a winnych fałszerstwa aresztowano. Ekspertyza chemiczna stwierdziła, że fałszowana esencja zawierała zaledwie 20 proc. octu, a 80 proc. wody.

Energiczna akcja władz, która doprowadziła do wykrycia i zlikwidowania działalności fałszerzy, spotkała się z ogólnym uznaniem kupiectwa, któremu fałszerze przez dostarczanie złego artykułu również wyrządzali poważną szkodę.

Z całego kraju

5 MILJONÓW LITRÓW MNIEJ.

Ilość spirytusu jaką Państwowy Monopol Spirytusowy zakupił z gorzelnicy rolniczych w okresie kampanji 1933-34 na cele konsumpcyjne ustalona została na 20 milionów litrów. W porównaniu z kampanją ubiegłą obecny kontyngent za kupu surowca został zmniejszony o 5 milionów litrów.

Zmniejszenie zakupu tłumaczy się tem, że monopol posiada znaczny jeszcze remanent niesprzedanych zapasów zeszłorocznych, a ponadto liczy się z dalszym spadkiem spożycia alkoholu w kraju.

NAD JEZIOREM NAROCZ.

Przybyła samochodem z Pikieliszek nad jezioro Narocz pani marszałkowa Piłsudska z córkami. Goście zatrzymali się w nowowzniesionym przez kuratorjum okręgu szkolnego wileńskiego szkolnym schronisku wycieczkowym nad jeziorem Narocz. Miejsce rybaczy, gdy dowiedzieli się, że do schroniska przybyła Pani Marszałkowa, ofiarowali jej z ostatniego swego połowu najpiękniejszą szeszupakę naroczańską.

W NADMORSKICH LETNISKACH.

W Karwi, w pow. morskim przebywa obecnie około 300 osób, opłacających takse kuracyjną (12 zł za 6 tygodni od głowy rodziny). Ceny mieszkań u rybaków waha się od 60 do 80 zł. miesięcznie za pokój 2 osobowy, z utrzymaniem zaś od 180 do 240 zł. miesięcznie od osoby. W Jastrzębiej Górze frekwencja letników jest słabsza. W miejscowości tej bawi około 100 osób. Pobyt w pensjonacie kosztuje od 12 do 18 zł. dziennie.

NAGRODY ZA WYKRYCIE FAŁSZERSTW

Ministerstwo Poczt przyznało 30 funkcjonariuszom poczt nagrody w wysokości od 100 do 500 zł. za udaremnienie fałszerstw książeczek oszczędnościowych P. K. O.

LIRA WIEJSKIEGO DENTYSTY.

Muzeum Etnograficzne na Wawelu wzbogaciło się nowymi darami. M. in. p. Marja Gworzeńniówna nadesłała starodawną lirę, własność Andrzeja Sobka, dentysty wiejskiego, który „gra” na tym instrumencie łagodził bóle swych pacjentów.

„PRZEGLĄD NOTARJALNY”.

Organ notarjatu polskiego „Przegląd Notarjalny”, wychodzący w Krakowie od 12 lat, przeniesiony został obecnie do Warszawy i przekształcony z kwartalnika na dwutygodnik. Przemiana ta związana jest z mającą niabawem nastąpić unifikacją prawa notarjalnego.

SOWIECCY LEKARZE.

Na międzynarodowy kongres lekarzy państw słowiańskich w Poznaniu w dniu 12 września zapowiedziana przyjazd również delegacja z Sowieców, złożona z szeregu wybitnych uczonych. Na zjazd ten przybędzie pociągami specjalnymi 300 lekarzy jugosłowiańskich z Czechosłowacji zapowiedziana jest przybycie kilkuset lekarzy.

NIE OPLACA SIĘ.

Projekt podjęcia eksportu piwa z Polski do Stanów Zjednoczonych nie ma widoków powodzenia. Dokładne badanie wszystkich możliwości eksportu przez browary polskie wykazało, iż wywóz piwa na rynek amerykański nie może być opłacalny i połączony musi być z dużymi stratami.

Na plaży chroni przed oparzeniem
KREM MONAROM. 3324

7 milionów umysłowochorych w Niemczech

Oficjalny organ związku lekarzy niemieckich, poświęcony zagadnieniom pielęgnowania rasy, zamieszcza statystykę o psychicznym stanie zdrowia ludności na terenie Rzeszy. Jak wynika z tej statystyki, liczba umysłowochorych w Niemczech wzrasta ostatnio w bardzo szybkim tempie. Obecnie znajduje się w Niemczech około 250.000 obłąkanych, 100.000 do 200.000 nienormalnych, 75.000 idiotów, 100.000 epileptyków, oraz 6.000.000 umysłowo niedorozwiniętych.

6347 pożarów w pierwszym półroczu

Z obliczeń Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych, w okresie pierwszego półroczu r. zanotowano w Polsce ogółem 6347 pożarów. W tym samym okresie roku ubiegłego liczba pożarów wynosiła 7427, w roku 1931 zaś 9572.

W pierwszym półroczu r. płonęło ogółem 11620 nieruchomości, tj. przeciętnie 1,8 nieruchomości przy jednym pożarze. W pierwszym półroczu roku ub. liczba ta wynosiła 12005 nieruchomości (przeciętnie 1,6) w roku 1931 — 16815 (przeciętnie 1,7). Największa liczba pożarów przypada na czerwiec.

Termin wcielenia do szkół podchorążych

Ministerstwo spraw wojsk. przesunęło termin wcielenia do szkół podchorążych poborowych z cenzusem. Wcielenie poborowych do szkół podchorążych rocznika 1912 i korzystających z odroczeń roczników 1908, 1909, 1910 i 1911 odbędzie się w roku bieżącym w okresie od 16 do 18 września, a nie jak w latach ubiegłych, w sierpniu.

Trup w pociągu towarowym

W ubiegły wtorek w Pelplinie z pociągu towarowego, idącego z Bydgoszczy, wydobyto zwłoki niejakiego Ciecienińskiego Pawła z Bydgoszczy. Sp. Ciecieniński został postrzelony w prawe udo Kto go zastrzelił, niewiadomo. — Stwierdzono, że w wagonie, w którym zauważono już trupa kolejarze w Morzeszczynie, — brakowało 1100 kg. węgla. Śledztwo zapewne wyświetli tajemnicę wypadku.

Umysłowocherachciała wyrwać księdzu kielich

W czasie odprawiania przez ks. proboszcza Młyńskiego ranej mszy św. w kościele św. Józefa w Nowemście pewna upośledzona na umyśle kobieta rzuciła się na komunikującego wiernych kapłana i usiłowała wydrzeć mu kielich. Wierni obezwładnili niewiastę i wyprowadzili ją z świątyni.

Zderzenie... dwóch kajaków

W pobliżu Tczewa zderzyły się przed paru dniami dwa kajaki. Załoga jednego kajakowego wraz z rzeczami wpadła do wody. Pasażerowie (jakieś młode małżeństwo z Łodzi) dopłynęli do brzegu, natomiast wszystkie rzeczy, między innymi aparat filmowy i portfel, w którym znajdowało się 1500 zł gotówki, poszły na dno.

Ze świata

Wycieczka z Francji. W dniu 11 sierpnia przyjeżdża do Warszawy wycieczka szkoły rolniczej w Grignon w liczbie 30 osób. Wycieczka zabawi parę dni w Warszawie, a następnie uda się do Puław, Lwowa i Krakowa. Celem przyjazdu studentów francuskich jest zaznajomienie się z organizacją rolnictwa w Polsce, metodami nauczania w tej dziedzinie oraz wynikami badań naukowych, przeprowadzanych w Polsce.

Prezydent Roosevelt podpisał „kodeks pracy”, przewidujący w przedsiębiorstwach pracujących dla rządu maksimum 32 godzin pracy tygodniowo. We wszystkich innych przedsiębiorstwach będzie obowiązywał 40 godzinny tydzień pracy. Minimum płacy zostało w Stanach północnych określone na 45 centów za godzinę, w Stanach południowych na 35 centów.

W okolicy miasta Czywryl, w Anatolji odcięto 5 nowych wstrząsów podziemnych, z których dwa były niezwykle gwałtowne. Spowodowały one zawalenie się w mieście 43 domów.

Do Rzymu przybył nowonianowany ambasador R. P. przy Kwirynale dr. Alfred Wysocki, który został powitany na dworze przez personel ambasady R. P. przy Kwirynale i Stolicy Apostolskiej, oraz wyższych urzędników ministerstwa spraw zagranicznych.

Trąba powietrzna, szalejąca ponad Prignitz wyrządziła wzdłuż szlaku kolejowego Berlin — Hamburg na przestrzeni 40 klm. olbrzymie spustoszenie. Silne opady wyrządziły w wielu wsiach na polach znaczne szkody w zbożu. Jeden z tartaków zapalił się od pioruna.

Z kongresu szpitalnictwa

W Knocke sur Mer odbył się międzynarodowy kongres szpitalnictwa przy udziale przedstawicieli kilkudziesięciu państw. Z ramienia Polski w kongresie brał udział: naczelnik wydziału w departamencie Służby Zdrowia dr. Witold Przywieczerski, delegat Polskiego Towarzystwa Szpitalnictwa dr. Tadeusz Mogilnicki, inż. Kozłowski z Warszawy i ksiądz Rekaw ze Lwowa.

Jednocześnie odbyły się obrady głównego Międzynarodowego Związku Szpitalnictwa. — Na wniosek członków zarządu naczelnika Przywieczerskiego i dr. Mogilnickiego postanowiono zamieszczać w Organie Związku „Nasokomeion” artykuły w języku polskim. Organ Międzynarodowego Związku Szpitalnictwa wychodzący w Stuttgarcie ukazywał się dotychczas w językach francuskim, angielskim i niemieckim, w roku zeszłym zaś wprowadzono również język włoski i hiszpański.

Zabójstwo wiceburmistrza Pruszkowa Zemsta partyjna czy osobista?

W Pruszkowie dokonano tajemniczego zabójstwa wiceburmistrza Pruszkowa 45 letniego Stanisława Berenta. Około godziny 11.30 kilku niewykrytych dotychczas sprawców napadło na powracającego ze stacji kolejowej wiceburmistrza, bijąc go łaskami. Wiceburmistrz Berent rzucał się do ucieczki. Napastnicy pobiegli za nim, bijąc go w dalszym ciągu. Napastnicy pod razami łasek stracili przytomność, — upadając na ziemię wówczas jeden z napastników strzelił do leżącego trafiając go w bok. — Kula przeszła na wylot.

Świadcami tego napadu było kilka osób, powracających również ze stacji. Przechodnie ci wszczęli alarm, jednakże napastnicy zdołali ukryć się w ciemnościach nocy. Berenta, który na chwilę odzyskał przytomność umieszczono w pobliskim szpitalu powiatowym, gdzie mimo

zabiegów lekarskich, po kwadransie zmarł.

Berent osierocił żonę i troje dzieci. Żona jego prowadziła gabinet techniczno-dentystyczny.

Dochodzenie policyjne prowadzone jest w kilku kierunkach. Jest kilka wersji co do tła zabójstwa. Burmistrz Pruszkowa p. Cichocki przypuszcza że zabójstwo ma podkład osobisty. — Berent przed kilkoma laty, zanim został wiceburmistrzem, znany był na gruncie Pruszkowa z licznych występów wiceburmistrza. Słynął on jako jeden z lepszych mówców, usmiejących panować nad tłumem.

Posługiwał się demagogią, obiecując bieda kom złote góry, gdy tylko stanie na czele miasta. Pretendował do stanowiska burmistrza.

Gdy został wiceburmistrzem, biedniejsza ludność Pruszkowa liczyła wiele na niego, —

Zawiódłszy się w swych nadziejach, ogół mieszkańców zaczął odnosić się do niego wrogo.

Charakterystycznym, nie pozabawionym pewnego logicznego związku z zabójstwem jest fakt podobnego napadu na Berenta w kwietniu r. b. Kilku ludzi wtargnęło wówczas do lokalu Berenta, chcąc go pobić. Skończyło się jednak tylko na zdemolowaniu mieszkania wiceburmistrza.

Berent był przewodniczącym niezależnych socjalistów partji pracy na gruncie Pruszkowa, jak również wybitnym działaczem centrali partyjnej. Jego radykalizm, graniczący z komunizmem, był znany wszystkim. W ostatnich jednak czasach Berent zaczął odsuwać się od swych radykalnych towarzyszy i skłaniać ku umiarkowaniu.

KRONIKA

Sobota
29
lipca

BYDGOSZCZ

Kalendarzyk rzym.-kat.
Piątek Innocentego
Sobota Marty P.

— Dyżur nocny aptek do niedzieli, dnia 30 bm. włącznie pełnią: Apteka Piastowska, Plac Piastowski 49, tel. 6-82 i Apteka pod Orłenu, Rynek im. Marszałka Piłsudskiego 1, tel. 98.

Z TEATRU MIEJSKIEGO.

„Marjetta”. Dziś wraca na afisz operetka „Marjetta”.

„Hulla di Bulla”. W sobotę premiera z żywym zainteresowaniem wyczekiwanej, kapitalnej krotkowi p. t. „Hulla di Bulla”. Utwór ten grany na wszystkich scenach polskich cieszył się wielkim powodzeniem dzięki wybornemu humorowi i przeźabawnym sytuacjom, w które obfituje. Duże ożywienie wprowadzi wielka rewja mód ostatnich nowości jes.ennych, które dostarczył F-a St. Grzegorzewski przy ul. Mostowej. Udział bierze cały zespół komedjowy.

REPERTUAR KIN.

Apollo: — doborowy podwójny program: „Noce wiedeńskie” z Henry Porten i potężny dramat uczucia i namiętności p. t. „Znajoma ulicy”. W roli głównej Betty Compson. Ilustracja muzyczna — salonowa.

Baltyk: — „Wielka gra z podwójną grą” i film historyczny ilustrujący krwawą wyprawę Szwedów na podbój Europy.

Kryształ: — wspaniały dramat erotyczny produkcji czeskiej, osnuty na tle współczesnego życia młodych, niedoświadczonych dziewcząt, które rzucają się w wir niedozwolonych uciech wielkomiejskich — p. t. „Tajemnica stenotypistki” czyli „Łzy dwudziestoletniej”. W roli głównej czeska tragiczka Magda Maderowa. Ponadto beztrocki film p. t. „Miodowy miesiąc” i tygodnik Foxa.

Marysielka: — „Król — to ja” i „Góry w płomieniach”.

Rewja: — arcydzieło filmowe, opracowane według powieści Przybyszewskiego p. t. „Mocny człowiek”. W rolach głównych Grzegorz Chmara i Władysław Walter. Ponadto wesóło komedia p. t. „Czy moja żona jest miłą” i występ artystów.

Słońce: — najpotężniejszy polski film lotniczy p. t. „Gwiazdista eskadra”, a nawiątanymi artystami i asami naszego lotnictwa w rolach głównych. Po mistrzowsku skomponowana akcja trzyma widza w ciągłym napięciu nerwów: emocja, bohaterstwo, karkołomne ewolucje i humor — to główne powody tańcemnicy powodzenia tego obrazu. Ponadto dramat salonowy p. t. „Ciemne drogi”.

Z miasta

— Miesięczne bilety tramwajowe wymienić będzie w biurze przy ul. Dr. Emilia Warmińskiego 8 poza normalnymi godzinami w poniedziałek dnia 31 lipca br. i wtorek dnia 1 sierpnia br. także popołudniu od godz. 17—18-tej.

— Polskie Tow. Krajoznawcze organizuje wycieczkę autobusem do Ciechocinka. Przejazd w obie strony wynosi zł. 5,50.

Odjazd autobusem z placu Teatralnego dnia 30 lipca o godz. 7-ej. Powrót tegoż dnia o godz. 22-tej.

Bilety do nabycia tylko u Sekretarjacie P. T. K. ul. Marszałka Focha nr. 3, telefon 764 (przy placu Teatralnym) od godz. 10 do 12 i od 17 do 18 do dnia 28 lipca.

Uprasza się o przestrzeganie terminu wykupienia biletu ze względu na utrudnienia organizacji wycieczki.

— Z Izby Skarbowej. Prezes Izby Skarbowej F. Switalski wyjechał w dniu 25. bm. do Warszawy na jazd Prezesów Izby Skarbowej poczem rozpoczął urlop wypoczynkowy.

Zastępstwo Prezesa objął wiceprezes Izby Skarbowej, dr. Wł. Szwedzicki.

Z turnieju zapasniczego

Wieczór wczorajszymi minął pod znakiem silnych emocyj. Przyczyniła się do tego w pierwszym rzędzie walka między Torno a Oliveira dwoma kandydatami do pierwszej nagrody, która trwała 1 godz. i 10 minut. Ostatecznie Torno zwyciężył Oliveirę z jednym punktem. Walka bardzo ciekawa, przy równych prawie szansach. Oliveira dominował niespożyta siłą fizyczną. Torno — technika, a przedewszystkiem wolą zwycięstwa.

Bardzo ciekawą walkę zaprezentowali Equatore i Arens. Blytkotliwa technika walczyła o lepsze z tempem. Walka nierozstrzygnięta.

Również nie rozstrzygnął spotkania faworyt publiczności Sasorski i brutalny kozak Orłow.

Wioślarze Bydgoszczy przed regatami wszechpolskimi

W środę 26 lipca r. upłynął termin zgłoszeń do wszechpolskich regat o mistrzostwa Polski, które odbędą się na torze regatowym w Łegniewie w sobotę 5 i w niedzielę 6 sierpnia r.

Bydgoski ośrodek wioślarski zgłosił się do poszczególnych biegów bardzo licznie. Do największej liczby stawać będzie Bydgoskie Tow. Wioślarskie, jako najstarsze i największe na gruncie bydgoskim. W biegach o mistrzostwa Polski bronić będzie B. T. W. barw Bydgoszczy w czwórkach bez sternika i w ósemkach. W tej ostatniej konkurencji, jak wiadomo, zwyciężyło Bydgoskie Tow. Wioślarskie już dwukrotnie w Bydgoszczy i w Poznaniu, uważane więc jest za faworyta i kandydata do tegorocznych wioślarskich mistrzostw Europy w Budapeszcie.

Treningi odbywają się nadal pod okiem znakomitego trenera - amatora p. Fr. Brzezińskiego, który razem z kierownictwem B. T. W. dokłada starań, aby nasi wioślarze bydgoscy wyszli zwycięsko z tej ostatniej próby.

Wioślarki bydgoskie będą przedewszystkiem broniły zdobytego w roku ubiegłym mistrzostwa Polski w biegu czwórek pań. trafiając na silnego przeciwnika — wioślarki warszawskie, z którymi się jeszcze w tym roku nie mierzyły. Poza tem Bydgoski Klub Wioślarek stawać będzie do biegu czwórek półwycięgowych z osada nowicjuszek.

Klub Wioślarski „Gryf” i Kolejowy Klub Wioślarski obsadzili przeważnie biegi klepkowe, przyczem szczególnie drugi ma poważne szanse zwycięstwa wobec dobrej formy swych osad. Garnizonowa Sekcja Wioślarska przy B. T. W. walczyć będzie m. in. o palmę pierwszeństwa w głównym biegu wojskowym (o mistrzostwo armji).

Regaty zapowiadają się nadzwyczaj ciekawie, należy się liczyć z wielkim napływem publiczności zamiejscowej, wobec uruchomienia pociągów popularnych i goszczenia na regatach uczestników splywu wioślarskiego „Przez Polskę do Morza”.

Z zebrania XXV. Koła BBWR

Przed kilku dniami odbyło się w lokalu „Pod Lwem” zebranie XXV Koła BBWR. Przy licznej liczbie członków i gości, po zagajeniu obrad — wiceprezes Rady Grodzkiej ob. Koflakowski wygłosił piękny referat pt. „O nowej strukturze społecznej i politycznej w Państwie”.

Po referacie prezes Koła ob. Nowakowski wyjaśnił znaczenie i cel odezwy podpisanej przez p. starostę dra Nowaka prezesa Rady Grodzkiej inż. Lisieckiego nawołującej do składania ofiar na budowę „Domu Ludowego im. Marszałka Piłsudskiego” w Bydgoszczy. Projekt ten przyjęli zgromadzeni z ochotą, niektórzy zaś jeszcze w ciągu zebrania zadeklarowali się do wysokości datków.

Po omówieniu szeregu spraw organizacyjnych — przewodniczący hasłem „Cześć pracy” zebranie zamknął. Z przyjemnością stwierdzić należy, iż Koło XXV, niedawno zorganizowane przez nowoobranego zarząd w osobach ob. ob. Nowakowskiego i Łukaszczyńskiego — wykazuje ożywioną działalność na tut. terenie wśród rze mieślników i drobnych kupców.

ka Piłsudskiego” w Bydgoszczy. Projekt ten przyjęli zgromadzeni z ochotą, niektórzy zaś jeszcze w ciągu zebrania zadeklarowali się do wysokości datków.

Po omówieniu szeregu spraw organizacyjnych — przewodniczący hasłem „Cześć pracy” zebranie zamknął. Z przyjemnością stwierdzić należy, iż Koło XXV, niedawno zorganizowane przez nowoobranego zarząd w osobach ob. ob. Nowakowskiego i Łukaszczyńskiego — wykazuje ożywioną działalność na tut. terenie wśród rze mieślników i drobnych kupców.

Drugich bronił, a sam wpadł... i posiedzi 6 miesięcy za sprzeniewierzenie

Czy p. Majer Bandrel z Łobżenicy miał szczęśliwą rękę do prowadzenia swojego interesu pokatnego doradcy prawnego i znawcy procesowego, czy bronił klientów swoich z powodzeniem — nie wiadomo. Każda bowiem sprawa zlecona mu przez kogoś interesowała go tak długo, dopóki pierwsza zaliczka nie utoneła w kieszeni.

Tak też było ze sprawą niejakiej Marji Kędziorowej z Falmerowa pow. wyrzyńskiego. Kędziorowa wdawszy się w jakąś sprawę, których w życiu wiejskiem, a zwłaszcza zaś w stosunkach sąsiedzkich nigdy nie braknie — udała się o poradę do owego „mecenasa”. Pan Majer obiecał Kędziorowej sprawę poprowadzić, żądając dla zapoczątkowania pracy 15,30 zł. na opłatę sądową dla wytoczenia skargi. Kobieta bez szemrania żadaną sumę zapłaciła, oczekując cierpliwie na skutki swej skargi złożonej do sądu p. B.

Gdy jednak przeszło kilka miesięcy, a sprawa

z miejsca nie ruszała — Kędziorowa zagroziła swojemu doradcy, że zgłosi doniesienie w policji. Wobec takiego argumentu — pan Majer skargę w końcu wniósł, uiszczając 5 złotych tytułem opłaty sądowej.

W międzyczasie jednak wpłynęło do policji doniesienie Kędziorowej, a ponieważ tego rodzaju sprawy „zdarzyły” się imć p. Majerowi B. już kilkakrotnie, Sąd Grodzki w Łobżenicy skazał go za sprzeniewierzenie na 6 miesięcy więzienia.

Od czegoż jednak pan Majer był doradcą prawnym? Czując się wyrokiem pokrzywdzony, wniósł apelację, wobec czego sprawa jego rozpatrywana była raz jeszcze przez Sąd Okręgowy w Bydgoszczy, jako instancję odwoławczą.

W wyniku przeprowadzonego postępowania dowodowego — wyrok Sądu Grodzkiego w Łobżenicy zatwierdzono w całej rozciągłości.

Panowie pracodawcy uważaj! Wolne miejsca pracy zgłaszać należy w PUPP

Co pewien okres czasu Państwowy Urząd Pośrednictwa Pracy przypomina pracodawcom obowiązek zgłaszania wolnych miejsc pracy w PUPP jako instytucji, mającej na celu regulowanie rynku pracy. Niestety jednak nie wszyscy pracodawcy poddają się temu obowiązkowi, albowiem wielu niedoceniając na leżycie skuteczności tego obowiązku, zaniedbują go prosto. Postępowanie takie jest niewłaściwe, albowiem rozporządzenie Min. Pracy i Opieki Społecznej z dnia 15 lutego 1923 r. wyraźnie nakłada obowiązek na pracodawców zgłaszania każdego wolnego miejsca pracy w właściwym Urzędzie Pośrednictwa Pracy z wyjątkiem miejsc dla terminatorów. Aczkolwiek przepisy rozporządzenia dopuszczają do przyjmowania pracowników z pominięciem PUPP to jednakże każde wolne miejsce pracy winno być przed przyjęciem pracownika zgłoszone w Urzędzie. Zgłoszenie może być dokonane piśmiennie wzgl. telefonicznie w PUPP — Bydgoszcz, ul. Grodzka 25 — tel. 606.

Za niezastosowanie się do powyższego, PUPP pociągać będzie winnych bezwzględnie do odpowiedzialności karnej po myśli par. 5 w

inowie będącego rozporządzenia, który prze widuje grzywnę do 3000 zł odnośnie do każdego niezgłoszonego wolnego miejsca pracy.

W myśl art. 59 ust. z dnia 17 marca 1932 r. o zaopatrzeniu inwalidzkim, zakłady pracy: przemysłowe, handlowe, rolnicze i komunikacyjne tak prywatne jak i samorządowe obo wiązane są do zatrudnienia na każdych 50 robotników i pracowników przynajmniej jedno go inwalidy wojennego ciężko uszkodzone go, powyżej 35 proc. utraty zdolności zarobkowej. Zakłady pracy, które przewidzianą ilość inwalidów wojennych dotychczas nie zatrudniają, albo od tego obowiązku zupełnie się uchylają, obowiązane są do zgłoszenia tych wolnych miejsc w PUPP w terminie do dnia 5 sierpnia br. Po upływie tego terminu, wydelegowany zostanie specjalny kontroler PUPP do zbadania wszystkich zakładów pracy, zatrudniających ponad 50 pracowników w celu stwierdzenia istotnego stanu zatrudnienia inwalidów na miejscu i pociągnięcia winnych do odpowiedzialności karnej po myśli cytowanej ustawy, przewidującej grzywnę do 2000 zł wzgl. aresztu do 6 tygodni.

Polonia Bydgoszcz mistrzem Pomorza

Wczoraj popołudniu o godz. 4 odbył się mecz piłki nożnej o mistrzostwo klasy A Pomorza między Polonią a Sokolem. Wynik 1:0 (1:0) dla Polonii. Jednego gola strzelił Przybysz.

Zamykajcie na noc okna Jeszcze jedna ofiara „zarowego snu”

Dalibóg — tegoroczne spanie przy otwartych oknach w mieszkaniach położonych na partiach, przedstawiła się naprawdę niewesoło. Jeśli tak dalej pójdzie — to nawet najczujniej śpiący, mieszkający w dodatku na drugich i trzecich piętrach zmuszeni będą na noc zasuwawać markizy, zamykać okna szczelnie, wyrzekając się raz na zawsze przyjemności spoczywania w objęciach Morfeusza przy dobrej i higienicznej wentylacji. Mówi się trudno: obok znanych już „doliniarzy”, „szopenfeldziarzy”, „pajęciarzy” i wielu t. p. subtelnych odmian specjalizacji za wodowych — w roku bieżącym wytworzył się typ swego rodzaju złodziei-much.

Złodzieje tej kategorii bez skrupleń odwie dzając nocą sypialnie upatrzonych delikwentów i kpiąc sobie najwyraźniej z chrapiących właścicieli — zabierają z reguły wszelką garderobę, a jeśli jest — przy „okazji” także coś innego.

Nie prowadzimy specjalnej statystyki tego rodzaju kradzieży, jednak i bez tego wiadomo, iż poniższy wypadek nie jest ani odosobniony, ani pierwszy, czy drugi i zapewne nie ostatni.

Tym razem ofiarą nieznanego złodzieja-muchy padł p. Leonard Sakowicz, zam. przy ul. Ignacego Paderewskiego 13. Wczorajszej nocy, gdy pan S. pogrążony był we śnie — do sypialni jego wdrapał się przez okno jakiś złodziej i skradł mu ubranie, oraz obok leżący portfel z gotówką.

Z łupem, nieznanym, acz zadziwiająco bezczelny złodziej ulotnił się równie cicho, jak wszedł. Stratę swą zauważył poszkodowany dopiero rano, gdy zamierzał się ubierać...

Po rowerze włamują się już do piwnic

Proceder rowerowy, polegający na masowej kradzieży stałowych wehikulów i paserstwie musi być dość intratnym „przedsiębiorstwem”, jeśli złodzieje, nie mogąc zaspokoić stale wzrastającej podaży drogą kradzieży ulicznych, zabierają się w ostatnim czasie coraz częściej do „wylawiania” rowerów przechowywanych aż w zamkniętych na klucz piwnicach.

Z takiego to właśnie miejsca skradł nocy wczorajszej nieznaną sprawcy rower własności p. Ignacego Schloderbacha z Bydgoszczy (ulica Pomorska 48), wylamując w dodatku drzwi wiążące do sklepu.

Złodzieje — mimo tak ciężkiej roboty zachowały się bardzo cicho, dzięki czemu udało się im wraz z łupem ujść przez nikogo nie spostrzeżonym.

Plaga fałszywych alarmów straży pożarnej

W ostatnim czasie, bydgoska Straż Pożarna alarmowana była kilkakrotnie fałszywie. Jak zwykle — nasi dzielni rycerze św. Florjana, w najlepszej wierze spieszyli na zagrożone miejsce z pomocą, wioząc w dodatku ze sobą ciężkie cysterny z wodą (np. przedwczoraj koło kolejki powiatowej), jednak w najlepszym wypadku — zastawali tylko grupkę gapiów.

Oddział, a nierazko także oba oddziały Straży — przyprowadzwszy sygnalizator alarmowy do pierwotnego stanu, wrócili do koszar. Na szczęście w międzyczasie innego alarmu tym razem prawdziwego nie było, dzięki czemu wzięci w ten sposób nie stali się ofiarami.

Czy jednak naprawdę „nie takiego się nie stało”?

Pomijając już stratę materialną, jaka powstała przez niepotrzebny wyjazd dwóch aut, a wynosząca zawsze kilkadziesiąt złotych — najcięższą na tego rodzaju „próbach” cierpi wykład moralny. Strażak, choćby najlepszy — zawiedziony w ten sposób kilkakrotnie, przestanie się w przyszłości spieszyć. Przecież lepiej i taniej będzie wpięć telefonicznie, czy interwencja Straży jest naprawdę konieczna... A niechby w czasie takiego wyjazdu Straży zasza prawdziwa potrzeba szybkiej pomocy Straży Ogniowej? Powstałe stąd straty łatwo mogłyby przekroczyć krocie tysięcy, lub pociągnąć za sobą ofiary w życiach ludzkich.

Niemalże cierpi również opinia publiczna. Często fałszywe alarmy, chociażby ich autorami były jednostki, za które społeczeństwo odpowiadać nie może — ujemnie świadczą o ogólnej kulturze mieszkańców, którzy z tych, czy innych względów muszą wypowiedzieć wojnę tej pladze. Edukację w tym kierunku należy rozpocząć od dzieci, którym wpajać należy iż sygnalizator pożarowy jest przyrządem użyteczności ogółu, a dla zabawki używać go nie wolno. Wprost trudne do pojęcia, a jednak faktem jest, że autorem ostatniego fałszywego alarmu na jednym z przedmieść było... 4-letnie dziecko, które „dla zabawki” jakiś wrostek podtrzymał przy sygnalizatorze.

Skazanie szajki falszerzy 1 i 5 złotych w Chojnicach

W dniu 25 bm. odbyła się przed Sądem Okręgowym w Chojnicach rozprawa przeciwko szajce falszerzy monet jedno i pięć-złotówek.

W wyniku rozprawy Sąd skazał Zygmunta Dobrodziewicza na karę 5 lat więzienia i pozbawienie praw obywatelskich na przeciąg 5 lat. Czesława Dobrodziewicza na 2 lata więzienia oraz pozbawienie praw obywatelskich na przeciąg 4 lat, Bolesława Gromowskiego na 1 rok więzienia i utratę praw obywatelskich na 4 lata. Ignacego Niemczyka na sześć miesięcy więzienia i zawieszeniem kary na przeciąg 3 lat.

Katastrofa mostu „szubienicznego“

Ostatniej nocy w Bruniewie na Żuławach załamał się podczas przejazdu furmanki z trzema osobami most zwany w okolicy „Szubienicznym“. Most ten starej konstrukcji drewnianej, biegnie przez kanał łączący Łakę Zamkową z Liniewką i mimo napraw nie wytrzymał wzmoczonego ruchu, jaki w dzień targowy się odbywał, tak że z hukem załamał się Wypadek w ludziach na szczęście nie było.

W chwili zaważenia się mostu w ostatniej chwili wstrzymana została furmanka, która już wjeżdżała w obręb mostu. Trzeba nadmienić, że jakieś 10 minut przed przejazdem furmanki, pod którą się most załamał, przejechał autobus pasażerski. Gdyby wówczas się most załamał, wypadek byłby straszny w skutkach.

Sprawiedliwy wyrok

Niedawno, w jednym z miast zachodniej naszej dzielnicy, stanęły przed sądem trzy osoby: przemytnik, sprzedawca papierosów nielegalnego pochodzenia i nabywca, t. j. konsument tychże papierosów. Po rozpatrzeniu sprawy i zamknięciu przewodu sądowego sędzia wydał wyrok skazujący. Najwyższy stosunkowo wymiar kary otrzymał, no kto?

Nabywca papierosów nielegalnego pochodzenia. On to przecież był źródłem całego łańcucha przestępstw. Dla niego to sprzedawca potajemnie produkował te papierosy, dla niego to sprzedawca namawiał przemytnika do szmuglowania niemieckich tytoniu.

Nabywca t. j. palacz papierosów nielegalnego pochodzenia był człowiekiem inteligentnym, dobrze sytuowanym i poważanym przez miejscowe społeczeństwo. Sprzedawca był półanalfabeta i typem z podziemnej gwiazdy, który się chwytą każdego przemysłu i chętnie czyni zadość najniższym instynktom ludzkim, o ile przyniesie to zysk. Przemytnik był bezrobotnym analfabeta, którego nędza i złe podszeptły doprowadziły na drogę przestępstwa.

Krawcy pomorscy zapewniają p. Wojewodę Kirtiklisia

ze całe rzemiosło pomorskie zwróciło się do Rządu

Z okazji walnego zebrania delegatów związku cechów krawieckich na Pomorzu wysłano do Pana Wojewody Kirtiklisia następującą treść depezy holdowniczej:

„W dniu obrad walnego zebrania delegatów Związku cechów krawieckich na Pomorzu, odbywającym się z okazji 700-lecia miasta Torunia w grodzie Kopernika dnia 9 lipca br. wyrażamy Ci Panie Wojewodo, jako wódcarzowi ziemi Pomorskiej i Przedstawicielowi Rządu Polskiego, ser-

deczne podziękowanie za dotychczasową opiekę nad rzemiosłem pomorskim i prosimy o dalszą pomoc w przetrwaniu kryzysu, zapewniając Cię równocześnie, że całe rzemiosło doceniając zabiegi Rządu — zwróciło się do Rządu i wspólnie z nim pracować będzie dla dobra i rozwoju mocarstwowej naszej Najjaśniejszej Rzeczypospolitej Polskiej.

(—) Prezydjum Zjazdu“

Rolnicy! ułatwianie sobie regulowanie spraw finansowo-rolnych

Apel Pomorskiego Towarzystwa Rolniczego

W każdym powiecie istnieje oddział Wojewódzkiego Komitetu do Spraw Finansowo-Rolnych, pozostający pod przewodnictwem Starostów Powiatowych, którego zadaniem jest ułatwianie regulowania spraw finansowo-rolnych.

Ponieważ b. często zdarza się, że rolnicy np. starają się o odroczenie wypłat, co jest połączone z wysokim dosyć kosztem, pomimo iż w danym wypadku mogą uregulować swe finanse przez udanie się do Urzędów Rozjemczych, lub też wprost nie wiedząc, dokąd skierować się za swą sprawą, Pomorskie Towarzystwo Rolnicze zachęca wszystkich zainteresowanych do jak największego wykorzystania oddziałów powiatowych Komitetu do Spraw Finansowo-Rolnych, dzięki którym możnaby nawet często uniknąć konieczności udawania się do Urzędów Rozjemczych, co jest w każdym razie związane z dosyć poważnymi kosztami.

Dużo jest wypadków, kiedy np. dłużnik i wierzyciel, lub dzierżawca i właściciel dochodzą do porozumienia i ugody po zasięgnięciu razem opinii u delegata Komitetu do Spraw Finansowo-Rolnych, urzędującego zwykle przy Starostwie, co zresztą jest zupełnie zrozumiałe z tego względu, że zazwyczaj delegat ten wchodzi również w skład Urzędu Rozjemczego, więc o ile nie pomoże jego rada, wypowiedziana przez niego jako delegata Komitetu, to gdy zainteresowani udadzą się do Urzędu Rozjemczego — najczęściej rada ta stanie się orzeczeniem ostatecznym, ale wtedy daleko drożej kosztuje.

Z tych i innych względów Pomorskie Towarzystwo Rolnicze zaleca wszystkim wykorzystywanie Komitetu do Spraw Finansowo-Rolnych, uważając odroczenie wypłat, połączone z długą procedurą i wysokimi kosztami, za ostateczność.

Dyrekcja PTK.

Programy radiowe

Sobota, dnia 29 lipca

- 7.20 Muzyka poranna (płyty). — 7.30 Płyty
- 7.52 Chwilka Gospodarstwa Domowego. — 12.05 Słynni śpiewacy (płyty). — 12.35 Muzyka jazzowa w wyk. Ork. „Savoy Hotel Orpheans“.
- 14.55 Płyty. — 15.05 Wiadom. bieżące. — 15.10 Kom. Państw. Inst. Eksport. — 15.15 Płyty. — 15.25 Komun. gospodarzy. — 15.35 Płyty. — 16.00 Audycja dla chorych ze Lwowa. — 16.30 Drobne utwory skrzypcowe w wyk. Fr. Kreislera (płyty). — 17.00 Odezyt. — 17.15 Koncert solistów Wyk. J. Filinger - Kulikowska (sopr.), Józef Garczyński (tenor) i L. Urstein (akomp.) — 18.15 Odezyt z Wilna. — 18.35 Muzyka lekka z płyt. — 19.40 Kwadrans literacki: Rudyard Kipling „Venus Annodomini“. — 20.00 Koncert muzyki lekkiej. Wyk.: Ork. P. R. pod dyr. St. Nawrota i E. Dubrowin (bałaajka). — 21.15 „Bież. wiadom. roln.“ — wygl. p. J. Plątek. — 21.30 Koncert muzyki polskiej w wyk. Zb. Drzewieckiego. — 22.00 Muzyka tan. — 22.25 Wiadomości sportowe. — 22.40—24.00 Muzyka tan..

- Najciekawsze audycje innych radiostacji krajowych.
- 16.00 Lwów. Audycja dla chorych.
- 18.15 Wilno. „Mustafa Kemal Pasza i europeizacja Turcji“ — wygl. p. Władysław Jewsiejczyk - Jewsiewicki.
- 19.05 Katowice. Recytacje autorskie Emila Zagadłowicza.
- Najciekawsze audycje radiostacji zagranicznych.
- 19.15 Wiedeń. „Fidelio“ — opera Beethovena.
- 20.00 Bratysława. „Adjutant carycy“ — operetka A. Kincla.
- 20.05 Królewiec. Koncert symfoniczny pod dyr. Maksy von Schillingsa.
- 20.40 Paryż (Radio-Paris) „L'Auberge au Cheval Blanc“ — operetka Benatzky'ego.
- 21.00 Londyn Regional. Koncert symfoniczny.

Korzystajcie ze źródeł
słono-gorzkich i kąpieli
w zdrojowisku

INOWROCLAW

Giełdy

Warszawskie notowania walutowe.

z dnia 27. VII. 1933 r.

WALUTY.

Dolary Stanów Zjednocz.	DEWIZY.
Belgia	124,90—124,59
Bukareszt	—
Gdańsk	—
Holandja	360,90—360,00
Kopenhaga	—
Londyn	29,80—29,65
Nowy Jork	6,44—6,40
Nowy Jork teleg.	6,45—6,41
Oslo	—
Paryż	35,03—34,94
Praga	26,54—26,48
Sztokholm	—
Szwajcaria	173,23—172,80
Włochy	47,20—46,97
Berlin (w obrozach nieofic.)	213,30

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowo-Towarowej w Warszawie

z dnia 27 VII. br.
Ceny za 100 kg parytet wagon Warszawa, w handlu hurtowym.

Zyto I standart 700 gl.	—
Zyto II standart 687 gl.	17,50
Pszenica 777 gl.	36,00—37,00
Pszenica jednolita 742 gl.	35,00—36,00
Pszenica zbierana 731 gl.	34,00—35,00
Owies jednolity 468 gl.	17,50—18,50
Owies zbierany 428 gl.	16,50—17,50
Jęczmień na kaszę	—
Gryka	—
Proso	—
Groch polny z workiem	—
Groch Wiktorja z workiem	—
Wyka	—
Rzepak	—
Lubin niebieski	—
Lubin żółty	—
Siemię lniane basis 90%	—
Mąka pszenna gat. I 45%	—
Mąka pszenna luksusowa	—
Mąka pszenna gat. I 65%	—
Mąka pszenna gat. II 20% po luskusowej	—
Mąka pszenna gat. III poslední	—
Mąka żytnia pytl. 65—55%	—
Mąka żytnia sitk. gat. II 50%	24,25
Mąka żytnia razowa 95%	—
Otreby pszenne szale	12,50—13,50
Otreby pszenne średnie	12,00—13,00
Otreby żytnie	—
Kuchy lniane	—
Kuchy rzepakowe	—
Kuchy słonecznikowe	—
Rzepak	42,00—44,00

Dom Spedycyjny „RAWA“

wł. Władysław Szymańda
ul. Śniadeckich 37 Bydgoszcz Tel. 121, 2152

wykonuje 4440

PRZEPROWADZKI

wszelkiego rodzaju wozi i meblowem

KOMISARJAT RZĄDU W GDYNI
Wydział II Gdynia, dnia 24 lipca 1933 r.
Oddział Bezp. Publicznego,
Nr. II. B. B. 38/47

KOMUNIKAT

W związku z wejściem w życie rozp. Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 15. I. 1933 r. o ruchu pojazdów mechanicznych na drogach publicznych (Dz. U. R. P. nr. 9 poz. 55) Urząd Wojewódzki Pomorski podaje do publicznej wiadomości, że stosownie do postanowień par. 18 ust. 2 powyższego rozp. równocześnie z wydaniem tymczasowego zaświadczenia o rejestracji pojazdu mechanicznego będzie pobierał następujące kwoty, tytułem zwrotu kosztów wykonania znaków rejestracyjnych.

- za każdą parę tablic rejestr. samochodowych 12 złotych
- za każdą parę tablic rejestr. motocykli z wózkiem 8 zł.
- za jedną tabliczkę dla motocykla bez wózka 5 zł.

Należne kwoty winny być wpłacone do którejkolwiek Kasy Skarbowej na rzecz Urzędu Wojewódzkiego dochođ Min. Komunikacji Dz. 4 rodz 4 par. 13 jako opłatę za znaki rejestracyjne a kwit jako dowód należy dołączyć do podania o rejestrację lub prerejestrowanie pojazdu.

Za Komisarza Rządu: (—) Z. Szacherski, Naczelnik Wydziału

KOMISARJAT RZĄDU W GDYNI Gdynia, dnia 20 lipca 1933 r.

Wydział II
Oddział Bezp. Publicznego, Nr. II. B. B. 26/4.
Zarządzenie Komisariatu Rządu w sprawie
pozwolenia na broń

W związku z wejściem w życie prawa o broni, amunicji i materiałach wybuchowych z dnia 27 października 1932 r. — Dz. U. R. P. Nr. 94 poz. 807 — oraz rozporządzenia wykonawczego Min. Spraw Wewnętrznych z dnia 23 marca 1933 r. — Dz. U. R. P. Nr. 22 poz. 179 — nie wszystkie osoby zamieszkałe na terenie obszaru administracyjnego Gdyni, a posiadające broń zaopatrzyły się w pozwolenia na broń.

Wobec tego Komisariat Rządu wyznacza ostateczny termin złożenia próśb o pozwolenie na broń do dnia 31 sierpnia br.

Osoby, które posiadają broń, a nie złożyły do dnia 31 sierpnia br. próśby o pozwolenie na posiadanie wzgl. o pozwolenie na posiadanie i noszenie broni, winny najdalej do dnia 30 września br. pozbyć się posiadanej broni, w przeciwnym bowiem razie zostaną w myśl art. 48 i 49 prawa o broni itd. ukarane aresztem do 6 miesięcy lub grzywną do 5.000 zł. Broń i amunicja zostaną skonfiskowane.

Komisariat Rządu zwraca uwagę na to, że w myśl cytowanego nowego prawa o broni itd. konieczne jest pozwolenie nie tylko na prawo noszenia broni, ale nawet również na prawo samego posiadania broni.

Oficerowie rezerwy nie potrzebują pozwolenia na prawo posiadania broni służbowej, natomiast muszą uzyskać pozwolenia na prawo posiadania tej broni jako osoby cywilne. Jeśli natomiast chodzi o broń nie służbową oraz o broń myśliwską, to oficerowie rezerwy winni postarać się o pozwolenie na posiadanie i noszenie takiej broni.

Amunicję można nabywać tylko na podstawie pozwolenia na broń i to tylko na broń, wymienioną w tem pozwoleniu. Podanie (prośba) o pozwolenie na broń winno zawierać następujące dane:

- Imię i nazwisko, 2) szczegółowe umotywywanie, 3) personalje, — zawód i adres, 4) opis posiadanej broni tj. a) rodzaj broni, b) system i firma fabryki kaliber d) numer, 5) opłata stemplowa 5.00 zł. od podania, 50 groszy od każdego załącznika i 5.00 zł. od pozwolenia, 6) 1 fotografia bez nakrycia głowy (wyrażna z ostatnich czasów).

Kto posiada zbiór broni, służący dla celów muzealnych lub tp., winien postarać się o pozwolenie na prawo posiadania zbioru broni.

W tym wypadku należy do podania dołączyć wykaz przechowywanej broni podając opis broni palnej jak wyżej podano.

4484

Ostředliem s e
w Toruniu przy ul. Szerokiej nr. 171 p.
Telefon 513.
K. TOMASZEWSKI
adwokat
4475
Przejąłem kancelarię po s. p. adwokacie Dr. Skąpskim i likwiduję zawiesz w tej kancelarii sprawy.

Sierota
zdrowa, czysta, lubiąca dzieci chętnie obejmie posadę do dzieci. Łask. zgł. do „Gazety Morskiej“ pod „Uczciwa“ 4417

Polkój umebł.
wynajmę. Toruń, Przedzamcze 12, L 4476

Zgubiona
legitymację bezrobocia Nr. 5510 unieważniam.
Ramotowski Aleksander
Gościcino, 4419

Lisy srebrne,
niebieskie, norki do hodowli w znanej pierwszorzędnej jakości dostarczają Zjednoczone Hodowle Zwierząt Futerkowych.
Centralne Biuro
Zjednoczonego
poczta Zbiczno,
Pomorze
Prospekty, 4011
bezpłatnie.

Bacność Rolnicy i Mleczarnie!
Pocynowanie wszelkich maszyn mleczarskich wykonuje F. Kujawski, Fabryka Maszyn i Odlewnia Żelaza, Toruń. 2971

PIERWSZORZĘDNY
gabinet kosmetyczny
„Mimoza“
dypl. Université de beauté Cedib w Paryżu) odmładza, usuwa wszelkie wady cery i włosów, przyciemnia brwi i rzęsy. Toruń. Szeroka 37 II. n. 1150

Wypzedaż Sezonowa!

Bogate zaopatrzenie naszego domu, daje specjalne możliwości wyboru. Teraz chodzi tylko o towary gatunkowe pierwszej jakości. Każda sztuka jest tania.

Kapelusze damskie

Kapelusze damskie we wszystkich kolorach	0.75
Kapelusze damskie w modnych kolorach i formach	1.50
Kapelusze damskie modne plecionki	2.50
Berety flanelowe ze spinką, białe i w modnych kolorach	1.95

Partja rękawiczek bez błędu

serje	I	II	III
	0.95	1.95	2.95

Bielizna damska

Koszulki damskie dzienne z koronkami, teraz	1.25, 0.85	0.58
Koszulki damskie z szerokimi ramiennikami z trwałego materiału z koronkami, teraz	2.25, 1.85	1.25
Koszulki damskie nocne w różnym wykonaniu, teraz	1.95, 1.45	0.95
Kombinacje ze sztucznego jedwabiu	2.90	2.50

Artykuły kąpielowe

Damskie kostiumy wełniane wzięzione w serjach	wielkość	3	4	5	6
serja I: teraz		3.90	4.50	4.90	5.50
serja II: teraz		5.50	5.90	6.50	6.90
Kostiumy męskie wełniane serja I	II				
	teraz	4.90	5.50		
Kostiumy kąpielowe męskie trykotowe	serja I	II			
		0.95	1.45		
Plaszcze kąpielowe dla panów i pań w różnych gatunkach i wzorach	teraz	7.50	5.50	4.50	
Ręczniki frotterowe w wielkim wyborze	teraz	1.35	0.85	0.65	0.35

Towary modne

Kołnierze do sukni z georgette albo pikce	1.45, 0.95, 0.68	0.45
Kołnierze batystowe w modnych gatunkach z eleg. wstążką, szt. 1.75, 1.45		1.95
Wstążki do sukni, organdy albo batist szklany	sztuka 0.85	0.68

Suknie do prania

serje	I	II	III	IV	V
	1.95	3.90	5.90	7.50	12.50

Partja płaszczy damsk.

kopjowane modele	68.—
------------------	------

Kostiumy damskie serja I II III

teraz tylko	29.—	48.—	59.—
-------------	------	------	------

Partja jacek płóciennych i suk.

teraz tylko	9.75
-------------	------

Bluzki jedwabne trykotowe i do prania z długimi rękawami

serja	I	II	III
	1.95	2.95	3.95

Pulowery damskie

serje	I	II	III	IV	V
	0.95	2.75	3.75	4.75	5.75

Nasz oddział materiałów przynosi sensacje!

Sztuczny jedwab do prania piękne pasy i wzory kwiatowe 70 cm szerokie dawniej do 1.25, teraz	0.48
Szyfon na suknie, sztuczny jedwab, specjalne wzory 90 cm szerokie, dawniej 2.90, teraz	1.45
Marocain wzorzysty, sztuczny jedwab podwójna szerokość. — Borkencepre, sztuczny jedwab w wielu kolorach 100 cm szer. — Toile de soie czysty jedwab w jednym kolorze wzorzysty, dawniej do 5.80, teraz	1.95
Toile de soie, wyjątkowo w dobrym gatunku, czysty jedwab w różnych kolorach, 80 cm szerokie, teraz	2.25
Crepe Maroc wzorzysty, sztuczny jedwab, 80 cm szeroki. — Crepe Germaine i Parisette, gatunki Goldberger-Bemberg. — Toile Raye, czysty jedwab 80 cm szeroki. — Crepe Georgette, 100 cm szeroki. — Crepe Marocain, wzorzysty, sztuczny jedwab, podwójna szerokość, dawniej do 6.90, teraz	2.75
Crepe de chine wzorzysty, czysty jedwab 100 cm szer., dawniej do 13.75, teraz Goldchiac gatunek Goldberger-Bemberg 100 cm szer., piękne gatunki i wzory dawniej 6.90, teraz	3.90
Materiały na suknie, czysta wełna m. in. 135 cm szer. Kamarn-Boucle 130 cm szer. Straminette 90 cm szer. Crepe Martele, Afghalaine i Wellencepre dawniej od 3.50 do 5.90, teraz	1.65
Materiały na suknie czysta wełna m. in. 135 cm szer. Suknie-Ajour, 90 cm szer. Podw. crepe Kogucia noga 130 cm szer. Georgette-Craquele 70 cm szeroka dawniej od 3.50 do 6.50, teraz	1.95
Materiały na suknie czysta wełna 135 cm szer. Georgette Roumaine 130 cm szer. Natte dawniej 5.50 i 7.50, teraz	2.40
Materiały na płaszcze i suknie czysta wełna 125 cm szer. Georgette-Relief 140 cm szer., na płaszcze sport. 100 cm szer. Crepe Caid dawniej do 6.50, teraz	2.90
Materiały na płaszcze i suknie czysta wełna 130 cm szer. Fresko-Georgette 130 cm szer. Afghalaine 100 cm szer. Kamarn-Georgette 140 cm szer. na płaszcze. Roumaine-Diagonal i Noppen dawniej do 12.50, teraz	3.90

Muselin do prania, wzorzysta w różnych gatunkach, teraz m.	0.48	0.38
Materiały na koszule sportowe, modne desenie, dwustronnie wzorzyste, 80 cm szer., teraz m.	0.48	0.48
Krepp do prania w pięknych deseniach, teraz	0.58	0.58
Georgette bawełniana miękka, drobno krepowana, na suknie, ca 100 cm szer., daw 1.65, teraz m.	0.78	0.78
Taffet-Chinette w doskon. gat. na bieliznę damską, w różnych kolorach, 80 cm szer., daw. 1.75, teraz m.	0.85	0.85
Vistra-Flamenga w modnych ciemnych deseniach na suknie ca 80 szer., dawniej 1.45, teraz m.	0.98	0.98
Creponette, modne pasy i kraty, ca 70 cm szer., daw. 1.35, teraz m.	0.95	0.95
Voll-Voile, modne desenie, ca 100 cm szer., daw. do 2.75, teraz 145	1.10	1.10
Musselin wełniany na suknie, ca 75 cm szer., teraz	1.25	1.25
Cotele-Voile, jasne i ciemne wzory ca 100 cm szer., teraz	1.45	1.45

Suknie jedwabne

serja	I	II	III	IV	V
daw.	19.50	48.—	62.—	135.—	350.—
teraz	12.50	19.50	29.50	39.50	48.—

Suknie wełniane

serja	I	II	III	IV	V
daw.	18.50	27.—	48.—	48.—	89.—
teraz	9.50	12.50	19.50	24.50	29.50

Artykuły męskie.

Partja kołnierzyków (trzykrotny) modne fasony teraz 0.50	0.35
Partja krawatów, sztuczny jedwab, w pięk. deseniach teraz 0.78	0.18
Partja krawatów czysty jedwab, jednokolorowe, zielone, brązowe, niebieskie, czarne, bordeaux teraz	1.45
Partja koszul sportowych z kołnierzem i krawatem, kolorowe, dobry perkaj, teraz	1.95
Partja koszul sportowych z kołnierzem i krawatem w jednym kolorze, crepa sportowa, teraz	2.95
Partja koszul dziennych, perkaj, kolorowe, podwójny gors jeden kołnierzyk, teraz	2.25
Partja koszul dziennych, w różnych kolorach i deseniach i jednokolorowe, niebieskie i szare, dobry sephir, podwójny gors, z kołnierzyki, teraz	4.50
Partja kapeluszy filcowych, towar bez błędu, włosisty teraz 3.50, włosisty	2.90

Artykuły bawełniane.

Materiał na ręczniki kuchenne, w szare pasy teraz m.	0.18
Surówka dobrej jakości m.	0.28
Surówka na koszule trwała i dobre gatunki 65 cm szerokie m.	0.40
Materiał na bieliznę, trwały towar 70 cm szeroki	0.33
Linon na bieliznę — prześcieradła, pokrycia, bielone 130 cm szer. m	0.95
Madapolam miękkie gatunki na bieliznę ca 80 cm szer.	0.70
Obrusy do kawy 130/140 trwały gatunek w róż. kol. i deseniach teraz	1.75
Powłoki, na jedną osobę z trwałego linonu, teraz	3.85 i 2.95

Trykotażę

Trykoty męskie. Trwałe gatunki długie, wielkość 4.	0.85
krótkie wielkość 4	0.65
męskie koszule trykotowe, z podwójnym gorsem, wielkość 4	1.45
kalesony męskie makko, wielkość 4	1.65
trykotowe majteczki, w pięknych kolorach dla pań wielkość 4	0.38
dla dzieci wielkość 1	0.18
majteczki damskie sztuczny jedwab pół milanaise II wybór, 4—6	0.95
towary ogólne II wybór, wielk. 4—6	1.45

Partja trykotarzy z małymi błędami m. in. koszule polo, majteczki męskie, jaczki kolorowe, kalesony męskie, koszulki damskie, majteczki damskie i t. d. po wyjątkowo niskich cenach.

Pończochy

Pończochy damskie, sztuczny jedwab do prania, bez błędu	0.68
Drugi wybór	0.55
Pończochy damskie sztuczny jedwab do prania bez błędu	1.45
Drugi wybór	1.25
Pończochy damskie, prawdziwe makko, bez błędu 0,72 II wybór	0.58
Skarpetki męskie, trwała bawełna, według wzorów 0,47, 0,38	0.18

Fartuchy

Jumper z dwóch części z materiałami do prania I 35	0.70
Białe płaszcze damskie do gospodarstwa bez rękawów z bardzo dobiego sephiru, wielkość 42—46, teraz 2.90	1.95
Partja fartuchów dla dzieci, na wzór ubranka, kreton pintowany z kolor. obwódką, dawn. 3.25, teraz	1.95

Chusteczki do nosa

Chusteczki dziecięce, z brzegiem kolorowym, sztuka 0,12	0.8
Chusteczki męskie w dobrym gatunku z brzegiem do gotowania 0,30	0.20
Chusteczki haftowe, z batystu makko, z mierzka i brzegiem 0,38	0.28

Partja nadkurzonych robótek ręcznych po bardzo niżonych cenach

Płaszcze damskie

Serja	I	2	3	4	5
Teraz	9.50	16.50	27.50	39.—	54.—

Dekoracje wnętrza

Materiał firankowy ceru 1,20 szeroki materiał woalowy 1,20 szeroki, niciane, teraz m.	0.85			
Tul kratkowany ceru, stary marszczony 200—400 cm szer., teraz m	1.30			
Garnitury tiulowe, z błędami fabrycznymi w fabryce reperowane				
serja	I	II	III	IV
teraz	2.25	3.75	5.90	7.50
Story z metra w różnych gatunkach teraz m	3.90			
Materiały dekoracyjne z sztucznego jedwabiu na różne garnitury ca 130 cm szer., bardzo tanie, teraz m	2.45			
Materiał na chodniki ca 65 cm szer. teraz m.	1.10			

Zwróćcie dzisiaj wieczorem uwagę na nasze Wystawy. Wypzedaż rozpocznie się jutro rano.

Freymann

Dom towarowy dla wymagających. Gdańsk, Kohlenmarkt.

Największe wydarzenie w GDAŃSKU

Kolosalny, składający się tylko z samych sensacji. Program na wędrownym stadionie.

Codziennie o godz. 3 popołudniu i 8 wieczorem pełen program wieczorny. Bezrobotni i dzieci placą na przedstawienia popołudniowe tylko 50% ceny biletu. (wyłącznie galerji)

800 zwierząt w zwierzynicy Krone
czeka na wasze odwiedzinę. Każdy gdańszczanin musi zobaczyć ten olbrzymi zwierzyniec, który jest otwarty codziennie od godz. 9-ej rano aż do zmroku. Karmienie dzikich zwierząt o godz. 11-ej.
Ceny popularne.

K R O N E

Gdańsk, tuż przy stoczni Schichau, linje tramwajowe 8 i 4, tel. 232.10. Tramwaje kursują codziennie od godz. 19-ej i po skończonym przedstawieniu na plac cyrku. 4479

PRZETARG PRZYMUSOWY.

Nieruchomość położona w Tupadłach, powiat morski i w chwili uczynienia wzmianki o przetargu zapisana w księdze gruntowej Tupadła wykaz L. 116 na imię profesora Zdzisława Glogiera zamieszkałego dawniej w Wejherowie, obecnie w Warszawie ul. Wileńska 15 w stanie w drodze egzekucji dnia 23 września 1933 r. o godz. 10 przed południem, wystawioną na przetarg w niżej oznaczonym Sądzie, pokój nr. 6.

Nieruchomość składa się z obszaru 1,26,42 ha, jest niezabudowana i została oszacowana jako plac budowlany w miejscowości kąpielowej na sumę 50568 zł.

Wzmiankę o przetargu zapisano w księdze gruntowej dnia 4 maja 1933 r.

Puck dnia 24 czerwca 1933 r. 2 K 8-31

Zlec. 821 Sąd Grodzki. 4482

Spis zapowiedzi nr. 9

ZAPOWIEDZ.

Podaje się do ogólnej wiadomości, że

1. ślusarz maszynowy Georg Hoffmann separowany zamieszkały w Gdańsku ulica Vorstaedischergraben nr. 26 syn emerytowanego kierownika maszyn kolejowych Ludwig Hoffmann i niezwiązanej żony jego Pauliny z domu Korszyńskich zamieszkałych w Gdańsku ulica Holzraum nr. 5

2. panna Franciszka Fast bez zawodu zamieszkała w Helu powiat Morski córka mistrza szewskiego Kornelius Fast i żony jego Terese Fast z domu Schneider zamieszkałych w Helu powiat Morski chcą zawrzeć związek małżeński.

Obwieszczenie zapowiedzi nastąpić winno w Helu i Gdańsku.

Hel, dnia 28-go czerwca 1933.

Urządnik stanu cywilnego (—) Konkel.

4480 357

LICYTACJA PRZYMUSOWA.

Dnia 2 sierpnia 1933 r. o godzinie 10-ej odbędzie się w Grudziądzu, Pl. 23 Stycznia 8-10 przymusowa sprzedaż przedmiotów złotych jak: zegarka z dewizką, broszki do krawatu i pierścionka z brylantem. Bliższe szczegóły na tablicy ogłoszeń I. Urzędu Skarbowego w Grudziądzu.

I. Urząd Skarbowy w Grudziądzu.

Kierownik Urzędu (—) Chwiakowski.

Zlec. 498-9 4487

Bydgoska Gazownia Miejska ogłasza przetarg na:
1) zwózki od 100 kg. koksu i materiałów do odbiorców w Bydgoszczy,
2) przydział furmanek parokonnnych z 2 pracownikami za 8 godzin pracy.

Oferty składać w kopertach do Gazowni pokój 11 w terminie do dnia 29 bm. godz. 12-ta. Zastrzeżenie prawo wolnego wyboru oferenta bez względu na wysokość kwoty, względnie nie przyjęcia żadnej oferty.
4485 5141

WYPRZEDAŻ SEZONOWA

ROZPOCZNIE SIĘ

DNIA 29 LIPCA O GODZINIE 8 RANO

Kolosalne są korzyści i możliwości taniego kupna, jakie Wam dajemy. Obecna nasza Wyprzedaż Sezonowa przekroczy wszystkie oczekiwania!

Oto parę tylko przykładów; Znajdziecie teraz u nas elegancką suknię damską za 2.90 modny płaszcz za 9.75, piękną bluzkę za 1.90, a dla panów krawaty za 0.18, i t. d. Ale ceny jeszcze nic nie mówią. Przyjdźcie natychmiast, nie zwlekajcie i zobaczcie towar i cenę, bo to, co jest najlepsze, zostanie rozchwytane!

STERNFELD GDANŃSK LANGGASSE LANGGASSE

RAKIETY tenisowe

oraz wszelkie przybory do tenisa (reper, od 0.55 zł struna, kompl. naciąg od zł 11.—) szybko i tanio. Fachowa obsługa — dla Klubów i Stowarzyszeń specjalne ustępstwa. 4342

B. Paul
Kostjumy kąpielowe, artykuły sportowe — Bydgoszcz
Pływaki itd. **Sieta Skarży 12**

Magistrat miasta Łabiszyna powiat szubiński przyjmie sekretarza.

tylko rutynowaną siłę obznajmioną z ustawodawstwem administracyjnym, biegłego korespondenta. 4481

Lakiery

farby, pokost, terpentyna, klej, szelak, bronzy, tapety, szablon, listwy 4317

połącza najtaniej
Hurtownia
Jan Kapczyński
Toruń — Brodnica

Bernard Wojewski
Wejherowo, Sobieskiego 2
Telefon 237
Filja Gdynia Staromiejska

UWAGA

Przed 3955 kupnem
przekonaj się jakości kosy
Najlepsze kosy
Pleszewianki
w cenie od 11.90-12.90zł.

Z gwarancją piśmienną, wraz z gębą kosa okazała się nie do dobra, bez wszelkiej dopłaty za mieniamy.

Pape

lepnik, smoła, karbolinum, wapno, cement, gips, krede, trzcin, węgiel, koks, drzewo opałowe i t. p. poleca najtaniej
„ROLHAN“
Toruń, Żeglarska 14
telefon 92. 4063

Wózki

dziecięce, najnowsze modele najtaniej 3194
Bydgoszcz, ul. Długa 5

25 groszy oryginalne matyjsy angielskie grzyby litewskie, oliwa 100 gramów 50 groszy. Kredyt na asygnaty. Artykuły z Chełmiska. 4488

Magazyn

z bocznica kolejowa, 26/69 mtr. z obszernym oparkowaniem podwórzem do wydzierżawienia wzgl. sprzedania. Zgłoszenia do Adm. nistracji pod Nr. 4474.

Nadzwyczaj tanie oferty podczas naszej tegorocznej, ogromnej

KOŃCOWEJ WYSPRZEDAŻY SEZONOWEJ

we wszystkich oddziałach naszego magazynu.

WALTER & FLECK A. G. GDANŃSK, Langgasse

Ogłoszenia: wiersz millm. na stronie 7-lamowej . . . 0.20 zł
w tekście na pierwszej stronie . . . 1.00 zł
na drugiej i trzeciej stronie 0.80 zł — w tekście . . . 0.50 zł
Za ogłoszenia sądowe i urzędowe w drobnym składzie 25% drożej.
Drobne za słowo 15 gr. pierwsze słowo podwójnie.
Dla poszukujących pracy i nekrologi 25% niższej, komunikaty 50 gr.
Za ogłoszenia skomplikowane i z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki
W Gdańsku za wiersz m/m na stronie 7-lamowej . . . 15 fen.
Drobne za słowo 5 fen. — tytułowe . . . 10 fen.
Przy sądowym śledzeniu niezłomości rabat upada. Za terminowy druk przepłacone miejsce ogłoszenia administracja nie odpowiada.

Redaktor odpowiedzialny: Witold Męziński, Toruń, ul. Montuski 25. m. 7.
Redaktor odpowiedzialny za sprawy W. M. Gdańska: Wilhelm Grimsman, Gdańsk, Kassubischer Markt 21, l. p.
Red. odpow. na Bydgoszcz: Wacław Górnicki, Bydgoszcz, ul. Mostowa 6.
Redaktor odpowiedzialny na Gdynię: Józef Dobroszański, Gdynia, Szkolna
Red. odpow. na Grudziądź: Wacław Gańca, Grudziądź, ul. Sienkiewicza 9
Redaktor odpowiedzialny na Inowrocław: Henryk Lisiecki, Inowrocław, ul. Sokłkowa 4.

Za ogłoszenia odpowiada administracja.
Wydawnictwo: „Dzień Pomorski”, „Gazeta Gdańska”, „Gazeta Morska”, „Gazeta Hagińska”, „Dzień Bydgoski”, „Dzień Grudziądzki”, „Dzień Kujawski”.

Nakładem i drukiem Pomorskiej Drukarni Rolniczej S. A. w Toruniu.

Abonament miesięczny wynosi

w ekspedycji miejscowych agencji . . . 3.— z
z odnośnikiem do domu . . . 3.40 zł
przez pocztę z odnośnikiem . . . 3.36 zł
pod opaską . . . 4.50 zł
w Gdańsku przez pocztę . . . 2.50 gd przez chiępa . . . 2.30 gd
z odbieraniem w administracji wprost gd 2, zagranicą 4 gd . . . 7.— gd

W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą (np. przeszkody w zakładzie strajki). Administracja nie odpowiada za niedostarczenie pisma